

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Eszik-e embert a farkas?

Joggal teszi fel a kérdést a Magyar Nép, mert mihelyt megjelenik az igazi tél, a nagy hóval és a nagy hideggel, nyomban megjelennek az ujságok hasábjain a farkaskalandokról, farkasok vakmerő támadásáról szóló hírek is. Nincs esztendő, hogy meg ne kapnák a havon a csendőrrjárőr eszímait; amelyekből a farkasok kiették a csendőrt és minden télen

sebben — tegyük fel így a kérdést: megámadja-e a farkas az embert? A vitát eddig még senki sem tudta eldönteni s a két részre szakadó vitatkozó tábor mindkét részről eszettek hoz fel a maga igaza mellett.

A vita pedig ilyen formában meddő maradna, mert van a kérdésnek egy olyan mozanata, egy olyan forduló sarka, amire ed-

kerül egy olyan falu, amelynek lakóit megröghanták és megtizedelték a kiéhezett farkasok. Nem is beszélve a fára felszorult cigányról, akinek csak az volt a szerencséje, hogy hegedüjének hurjai kitarítottak addig, amíg az ötletes mór élmuzsikálta a fa alól a gyalázatos ordasokat.

Igazak-e ezek a történetek, vagy csak mesék?

Maradjunk egyelőre az eredeti kérdésnél: eszik-e embert a farkas? Vagy — helye-

dig senki sem gondolt. S ez egyszerűen az, hogy a mi vidékünk vagy éghajlatunk alatt, mondjuk: Európában, kétféle farkas van. (Más helyt van még többféle is.) Az egyik a nádi farkas, a másik az erdei farkas. Az első, melyet toportyánféregnek is neveznek, kisebb termetű, amint a neve is mutatja s leginkább nádasokban, réteken, a nagy síkságokon lakik, mint amilyenek a nagymagyaralföldi, a szerémségi, vagy az oroszországi végnélküli pusztaságok, lapá-

lyok, mocsaras sikságok. Rendszerint nagy csapatokban él s ez az a farkas, amely az oroszországi tájképeken 200—300 főnyi csordákban követi és támadja meg a szánon utazó embert. Ez a Toldi Miklós hőskölteményében szereplő „réti farkas“, amelynek nőténye „birokra kelt“ Toldival, aki a toronragadott nőténnyel veri agyon az annak segítségére siető hímet.

Természetes, hogy az ilyen nagy számban együttélő farkasesordák, kiéhezve a hosszú, hideg télen át, megtámadnak mindent, ami a kietlen pusztaságban mozog, még az embert is. És eszerint az emberek megevéséről szóló farkaskalandok nem mind mesék, hanem lehetnek való történetek is: ha nádi farkasról van szó.

A másik fajta, az erdei farkas, jóval nagyobb a nádi farkasnál. Nem nagy csordákban, hanem hármásával, négyével, télen 10—20 főnyi csapatokban jár. Lakóhelye az erdőségekben, különösen a magasabb fekvésű

nagy erdőkben van és onnan vonul ki élelem-szerző rabló útjaira. Nincs úgy ráutalva az emberrel való küzdelemre, mint a nádi farkas, mert a vadban dús erdőségekben megtalálja prédáját: az őzet, a szarvast és a vaddisznót. De ezentul is vannak terített asztalai, amikor rákap egy-egy juhnyájra vagy az erdei szállások mellett levő másféle állatra, lóra, szarvasmarhára, s ha éppen rászorul, még a mezőn való egerészéssel, bogarászással, kisebb vadak elütésével is csillapíthatja különben telhetetlen étvágját.

Öreg vadásztapasztalatként hallotam már gyermekkoromban, hogy az embertől mindenféle vad fél,— még az ördög is. Későbbi, évtizedekre terjedő tapasztalataim megerősítették ezt az alapigazságot. Szántalanszor kellett sajnos tapasztalnom, pedig jól kitévelt farkasvadászataimon, mennyire fél az embertől— a farkas. Egy-egy magányos, esőndes éjjeli lesen, a téli erdőben, valóság-gal körülvettek az orgonáló farkasok, de bi-

Mária királyné emlékezete.

Mária királyné halálának hathónapos fordulóját kegyeletes ünnep kereté-

Mária királyné.

ben ülték meg. A Curtea de Argesben lefolyt ünnepségen Károly király Öfelsége a királyi család több tagjával résztvett.

Angóra nyulak a lipcsei kiállításon.

Lipcseben nagyszabásu házinyul kiállítás volt. A kiállításon nagy feltűnést keltettek az angóra nyulak. Képünkön a kiállítás két díjnyertes állatát mutatjuk be. A két nyulacska olyan, mint egy pelygomolyag. A lipcsei kiállítással kapcsolatban gyapjútermelési versenyt is rendeztek.

zony — sajnos — sohasem „ettek meg“, nem támadtak meg. 1910 november 30-ikán, egy örökké emlékezetes András-napján, az oklándi tetőn, a Gyarmathy-féle nyires alatt egy 22 tagu farkascsoporttal találkoztam, szánon való utazásom közben. A szánról leszállva, azt előre küldtem, magam egy távirópózna mellé húzódva, félóraig várakoztam jó háromcsövű puskámmal, hogy az előre elment vezérfarkas nyomán a többi is el fog húzódni s így alkalmam lesz a társaságot alaposan megvámolni. A többiek azonban csak orgonáltak, de nem jöttek. Kénytelen voltam nagy távolságról, 150—200 lépésről tüzelni rájuk, s mert csak a golyócsövet használhattam, alig 3—4 lövést tehettem. Ezért csak egynek a bundáját szerezhettem meg. A többi eloldalgott.

Általában szabályként kimondhatjuk, hogy nem támadja meg a mi farkasunk (az erdei farkas) a magános, védtelen embert sem, de mint minden szabály alól, úgy ez alól is lehet kivétel. De ez csak kivétel és csak nagyon ritka kivétel lehet.

És most térjünk vissza a közbevetett kérdésre: mi lesz a farkaskalandokról szóló történetekkel? Igazak-e ezek, vagy csak mesék?

Ismét csak azt mondhatjuk, hogy a dolgokat jól meg kell különböztetni egymástól. Lehet, hogy megkapták az utszélen valahol a csendőrnek a csizmáit, vagy a szegény vándorlegény ruhafoszlányait a farkasok által

szétdult véres havon, de ki látta a tragédia lefolyását és annak sorrendjét? Vajjon nem az-e a valószínűség, hogy a hidegtől, fáradtságtól és éhségtől kimerült utas a keresztutnál leült egy pár pernyi pihenőre, ott akaratlan ellenére is elszunnyadt s a pár pillanati szunnyadásból halálos álm, a 10—15 fokos hidegben való gyors megfagyás örök álma lett. És csak azután vetődött oda az éhes farkascsoport, amely a mozdulatlan emberben hamar felismerte a veszélytelen prédát, kerülgetni kezdte azt, mignem nekibátorodva, pillanatok alatt fel is falta — a hullát.

És a többi történetek? Az ökrét hajtó ember, akit a farkasok „házáig kísértek“? s a többi változatos, de nagyjában mégis egy mással megegyező farkaskaland?... Az emberek szeretik és szokták is az átélt veszélyt tulozni, megnagyítani és főként pedig kiszínezni. Nemegyszer tévedés a szülőanyja s farkaskalandnak.

És végezetül a tél regényességéhez is hozzátartoznak a farkaskalandok. A meséhez, a csodálatoshoz való vonzódás az emberi lélek legmélyén gyökerező tulajdonságunk. S a meleg szobában szebben duruzsol a kályha, édebb az otthon nyugalma, ha az ember arra gondol, hogy odakünn most a farkasok orgonálnak és halálra lesik a zimankós téli éjszaka hajléktalan vándorát...

Dr. Himléder Fels Ákos

Mire tanította a Magyar Nép a kigazdákat?

Csepregi Béla, városfalvi előfizetőnkől levelet kaptunk. Levelében hosszasan foglalkozik a Magyar Nép évtizedes tanítómunkájának eredményeivel. Előfizetőnk levelében megállapítja, hogy a Magyar Népből tanulta meg az őszi szántás jelentőségét. Amióta a Magyar Népből a helyes talajművelésről olvasott, ősszel mindig elvégzi földjeinek felszántását és aratás után tarló buktatást végez. A kukoricát négyzetbe ülteti és úgy műveli. Levelének további részében a következőket írja: „Nemcsak én tanultam meg az elmondott dolgokat, hanem a bevált és jó eredmény hatása alatt rábirtam néhány gazdát, hogy vetőgépet vegyünk. Jelenleg is azt a vetőgépet használjuk községünkben. A Magyar Nép tanításá-

nak hatása alatt baromfiállományomat 80—90 darabra szaporítottam fel és ez szép jövedelmet hoz. Gyümölcsösöt létesítettem és szántóföldjeimet gyümölcsfákkal ültettem be. Ma 190 darab termő gyümölcsfám van.

Mint szolgálólegény kezdtem az életet, mert még nem örököltem. Mégis vettem hat hold jó minőségű földet és ezt mind a Magyar Nép hasábjairól tanult tanácsoknak köszönhetem. Mikor a kedves Magyar Népből megköszönöm, azt szeretném, ha mindnyájan megértenék és követnék a Magyar Népet, mert mennyivel könnyebb volna megélhetésünk.“

Az elismerő soroknak őszintén örülünk, íróiuknak további sikereket kívánunk.

Hazánk összes magyarjaihoz!

Öfelsége, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának alapításával meghatározta országunk politikai életének új alapjait. E rendelettörvény böles megértéssel a romániai nemzeti kisebbségek számára a Nemzeti Ujjászületés Frontjának keretein belül kisebbségi alosztályokat állapít meg, melyekben népképviselőtünk elismerést nyer és az államélet minden fokozatán érvényesülni fog.

Öfelsége kormányának jóindulatu kezde-

ményezésére a romániai magyarság vezetői a legnagyobb gondossággal megkeresték azt a formát, melyben a magyarság, mint egységes népközösség, népi jogainak méltányos elismeréséért és biztosítása mellett, részt vehet abban az államépítő munkában, ami a békés jövő alapjait hivatott lerakni.

E szempontok számbavételével a romániai magyarság vezetői és a kormány között a következő megállapodás jött létre:

„Tekintettel a Nemzeti Ujjászületés Frontjának létesítéséről szóló, valamint a kisebbségekre vonatkozó 1938 augusztus 4-iki törvényrendeletre, a következőkben állapodtunk meg:

1. A román állampolgárságú magyarok testületileg beilleszkednek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A vegyeslakosságú falvakban és városokban külön magyar alosztályokat létesítenek. Ezeket az osztályokat a legfelsőbb Nemzeti Tanácsban tíz, a Directoriumban egy tag képviseli. A titkári hivatalokba megfelelő számarányban magyarok neveztetnek ki.

2. A román állampolgárságú magyarok összes szakmai szervezetei testületileg besoroztatnak a jelenlegi és ezután, erre a testületre vonatkozó törvények által előírt szakmai szervezetekbe s a vezetőségben biztosítatik számukra a megfelelő képviselő.

3. A politikai megnyilatkozásokon kívül, amelyeknek helye a Nemzeti Ujjászületés Frontja, a román állampolgárságú magyarok közművelődési, gazdasági és társadalmi célokra külön szervezetet létesíthetnek.

Kelt Bucureştiben, 1939. január hó 17-én.

DR. GR. BETHLEN GYÖRGY s. k.

DR. GYÁRFÁS ELEMÉR s. k.

ARMAND CALINESCU s. k.

belügyminiszter.

DR. GR. BÁNFFY MIKLÓS s. k.

DR. SZÁSZ PÁL s. k.

Midőn e megállapodást magyar testvéreink előtt örömmel hirdetjük ki, felhívunk minden magyart, — férfiakat és nőket egyaránt, kik 21. életévüket betöltötték — hogy mindannyian haladéktalanul lépjenek be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Népiünk érdeke parancsolja ezt.

Beiratkozni bármely erre jogosult hatóságnál, vagy a Szervező iroda által kiküldendő leveken kell. Kívánatos, hogy a beiratkozó magyar voltát is jelezze, bár minden magyar, bárhol jelentkezett is, a törvény általános rendelkezéseinek számbavétele mellett azonnal a magyar alosztály tagjává lesz.

Ha a romániai magyarságunk egész tömege követi vezetőinek szavát, hisszük és hirdetjük, hogy a megértésnek, a lelki harmóniának koraszaka kezdődik ma s olyan jövőnek alapjait rakjuk le, melyben magyarságunk közös munkában nemcsak az állam iránti kötelességeit szolgálja, hanem különleges nemzeti, vallási, gazdasági és társadalmi érdekeit és jogos törekvéseit is.

Purgly László, Konopi Kálmán, Jósika János báró, Szentkereszthy Béla báró, Markovits Kálmán, Teleki Arctur gróf, Szent-Iványi Gábor, Teleki Béla gróf, Korponay Kornél, Müller Jenő dr., Kós Károly, Sztáray Mihály gróf, Harcsár Géza dr., Bethlen Ádám gróf, Pekri Géza, Bara-

bás Béla dr., Toldalaghi Mihály gróf, Máriaffy Lajos, Teleki Ernő gróf, Jelen Gyula dr., Tusa Gábor dr., Szász József, Mikó László, Ugron Pál, Szakáts Zoltán, Ugron János, Kemény János báró, Orosz Károly, Sebesi János, Svajczer Béla, Mikes Mihály gróf, Nagy Endre dr., Surinya Balázs, Szijgyártó Gábor, Bogdán István dr., Bőszörményi Sándor dr., Bakk Elek dr., K. Balogh Ferenc, Illyés Sándor, Molnár György, Cs. Károly István, Fiacsó János, Balázs István, Rátz Mihály, Demeter Ferenc, Albrecht Dezső dr., Asztalos Sándor dr., Tamási Áron, Mikó Imre dr., Fejérváry Jenő, Biró Péter, Finta Andor, Patrubányi Miklós, Teleki Ádám gróf, Tompa Lajos, Reinhardt Gyula, Bartos Adorján, Elekes Viktor, Pogány Albert, Bakó Károly, Bartos Gábor, Kuthi János, Nánássy János dr., Dániel Elemér, Bálint András, Bányai János, Bustya Béla.

Öfelsége kormánya őszinte szándékának bizonyossága, hogy Calinescu belügyminiszter úr a fentebb közölt belépési egyezmény létrejötte következtében a Bánffy Miklóshoz intézett okiratban már is engedélyt adott olyan magyar népközösségi szervezet működésére, amely az egyezés 3. pontja értelmében kulturális, gazdasági és szociális téren a magyarságot képviselni hivatott és őt ennek a szervezésére felhatalmazta.

Külföld.

Döntő győzelmet aratott Franco tábornok. A spanyolországi polgárháború döntő szakaszába jutott. A jól előkészített támadás során a nemzeti csapatok az arcvonal minden szakaszán áttörték a köztársasági hadsereg vonalát. A köztársaságiak rendetlenül vonulnak vissza a nemzeti csapatok elől. A nemzeti csapatok elfoglalták a köztársasági Spanyolország fővárosát, Barcelonát. Barcelonába csapatai élén Franco tábornok is bevonult. A bevonuló nemzeti csapatokat másfélmillió ember ünnepelte. Franco tábornok azonnal élelmet és ruházatot osztott ki a segélyre szorulóknak között. A spanyol köztársasági kormány miniszterelnöke és külügyminisztere Franciaországba menekültek. A köztársaságiak kezén Spanyolországban most már nagyon kis része maradt. Ennek a résznek legnevezetesebb pontja Madrid. Franco csapatai most a madridi fronton kezdenek támadásba.

Francó tábornok győzelme következtében a francia újságok aggodalmuknak adnak kifejezést, hogy Olaszország spanyolországi befolyása Franciaországra nézve veszedelmes méretekben meg fog erősödni. A francia újságok szerint, amint Katalónia Franco hatalmába kerül, Olaszország hivatalosan is bejelenti afrikai és Földközi-tengeri követeléseit. A francia újságok kívánják, hogy a francia kormány sürgősen avatkozzék be a köztársasági Spanyolország érdekében. A nemzetiek győzelme Angliát is aggodalommal tölti el.

Kétségtelenül megállapítható, hogy a spanyol események könnyen nemzetközi válság kifejlődésére vezethetnek. Felmerült ugyanis a terv, hogy Franciaország spanyol Marokkót és egy spanyol szigetet katonailag szálljon meg, Olaszország spanyolországi befolyásának ellensúlyozására. A francia terv hírére az olaszok kijelentették, hogy Franciaországnak ezt az eljárását ellenséges magatartásnak tekintenék. Hangsúlyozták az olasz újságok, hogy ez kihívás volna Franciaország részéről és Olaszország nem maradna télen. Az olasz újságok szerint a földközi-tengeri helyzet új megegyezést kíván. Franco tábornok győzelme hozzátartozik Európa új alakulásának rendjéhez.

A köztársasági Spanyolország lakossága körében a fejletlenség az események hatása alatt napról napra növekszik. Franco tábornok végleges győzelme esetén legalább másfél millió ember fogja elhagyni Spanyolországot.

A német külügyminiszter lengyelországi útja. Ribbentrop, német külügyminiszter, Varsóba utazott és fontos tárgyalásokat folytatott Beck lengyel külügyminiszterrel. Ribbentropot a német külügyminisztérium két tisztviselője is elkísérte útjára. A lengyel újságok nagy figyelemmel kísérik Ribbentrop varsói látogatásának eseményeit. Baráti hangon írják Németországról és hangsúlyozzák, hogy a két állam folytatja az 1934 januárjában megkezdett politikát. A lengyel távirati iroda jelentése szerint Beck lengyel külügyminiszter, a parlamentben kijelentette, hogy a lengyel kormány ismeri Magyarország-

nak Kárpátaljára vonatkozó igényeit s hogyha a magyar kormány felveti ezt a kérdést, mindig számíthat a lengyel kormány jóakaró és megértő magatartására.

A bolgár király Mussolinivel tárgyalt. Boris, bolgár király olaszországi látogatása alkalmával felkereste Mussolinit. A bolgár uralkodó és az olasz miniszterelnök két óra hosszáig tartó tárgyalásokat folytattak.

Uj kormány Törökországban. A török nemzetgyűlést feloszlatták, a kormány benyújtotta lemondását. A köztársasági elnök az eddigi belügyminisztert biztatta meg az új kormány megalakításával.

A magyar külügyminiszter Belgrádba és Rómába látogat. Budapesti hiradás szerint Csáky István gróf, magyar külügyminiszter rövidesen Belgrádba és Rómába fog látogatni.

A magyar miniszterelnök meglátogatta Munkács és Ungvár városokat. Imrédy Béla magyar miniszterelnök Kundel Antal kereskedelmi miniszter kíséretében meglátogatta Munkács és Ungvár városokat. A miniszterelnök felkereste a Kórházakban a cseh támadás sebesültjeit és elbeszélgetett velük. A magyar miniszterelnök látogatásának célja, hogy a két város gazdasági életét fellendítse.

A japánok a kommunistaellenes egyezményből katonai szövetséget akarnak alakítani. Japán részéről érdekes terv merült fel. A kommunista ellenes szövetséget Tokió—Berlin—Róma katonai szövetséggé akarja alakítani. Japán véleménye szerint ugyanis egy ilyen szövetség megszületése esetén Japán hamar befejezhetné a kínai háborút.

Hírek német-cseh vámközös-ségről. A nemzetközi gazdasági élet terén általános feltűnést keltett a hír, hogy Németország és Csehország közös vámterületre vonatkozó egyezményt kötnek. A hírt hivatalos körök nem erősítették meg.

Találkozni fognak Hitler és Mussolini. Hitler kancellár és Mussolini Schönbrunnban rövidesen találkozni fognak. A müncheni értekezlet óta ugyanis nagyon sok olyan esemény történt, amely újabb megbeszélést tesz szükségessé. Mussolini és Hitler meg fogják vitatni Olaszországnak Franciaországgal szemben támasztott követeléseit, továbbá Németország azon törekvését, hogy fokozott tevékenységet óhajt a Dunamedencében és Délkelet Európában kifejteni.

Rohamcsapatok nevelik Németországban a katonai előkészítés ifjakat. Hitler német kancellár rendeletet adott ki, amelyben megbizta a rohamcsapatokat, hogy vegyék át a német nemzet katonaságon kívüli nevelését. Terv szerint a katonailag előkészített ifjak már a hadseregbe való belépésük napján érteni fognak a fegyver kezeléséhez és így az egész német nép állandóan fegyveres készenlétben lesz. Hitler rendeletével kapcsolatban a külföldi újságok megállapítják, hogy az újabb rendelkezés újabb katonai előkészületeket jelent.

Nyugalanság Hátsóindiában. A hátsóindiai Burmában a bennszülött lakosság körében nagy nyugalanság észlelhető. Az angol katonai hatóságok elhatározták, hogy erősen fognak fellépni a forradalmasító közbontokkal szemben.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és bélfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszer-tárban és drogériában kapható.

Berlinbe látogat a cseh-szlovák külügyminiszter. Kvalkovszky cseh külügyminiszter rövid időn belül Berlinbe utazik. Hitler kancellár ugyanis azt követeli, hogy Cseh-Szlovákia mondja fel a Szovjettel és Franciaországgal kötött szerződéseit. Ezzel szemben Németország Cseh-Szlovákia jelenlegi határait véglegesnek fogja tekinteni.

Magyar szenátor Jugoszláviában. A jugoszláv kormány Várady Imrét, a jugoszláviai volt Magyar Párt alelnökét, szenátorrá nevezte ki. Így a jugoszláviai magyar népkisebbségnek a jugoszláviai parlamentben szenátora is van.

A francia külügyminiszter nyilatkozata a müncheni egyezményről. Bonnet, francia külügyminiszter a kamarában nagy beszédet tartott, a müncheni egyezményről. A francia külügyminiszter kijelentette, hogy a müncheni megegyezés borzalmas következményektől mentette meg Franciaországot és Európa más népeit.

Felmentették a Német Birodalmi Bank elnökét. Schacht, német közgazdasági vezért, a Német Birodalmi Bank elnökét, Hitler kancellár felmentette állásától. Schacht felmentése általános feltűnést váltott ki az egész világon. Hír szerint a felmentéssel kapcsolatban a német közgazdasági életben nagyobb változások lesznek.

Hitler újra előáll a gyarmati követelésekkel. Egy angol újság értesülései szerint Hitler vezér és kancellár közelebbről a meghatározottabban meg fogja ismételni Németország gyarmati követeléseit. Ki fogja jelenteni, hogy amíg Németország gyarmati igényeit ki nem elégítik, addig Németország nem csatlakozhatik az európai megbékítést célzó tervhez.

Csáky István Magyarország külügyminisztere nagy beszédet tartott Magyarország külpolitikájáról. Csáky István gróf, Magyarország külügyminisztere, a magyar képviselőház külügyi bizottságában nagy beszédben ismertette Magyarország külpolitikáját. Kifejtette, hogy a Berlin—Róma tengelynek nagy jelentősége van Európa sorsának intézésében. Általános vélemény szerint ennek a politikának a döntő szerepe legalább 25 évre biztosítva van. A magyar külügyminiszter kifejtette, hogy Hitler vezér és kancellár előtte nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy a Németország és Magyarország közötti határvonalat szentnek és sérthetetlennek tekinti. Biztosította Csáky István a külügyi bizottság tagjait arról, hogy Németország részéről Magyarországot semmi veszély sem fenyegeti. Olaszország barátságának méltatása után a romániai magyarság helyzetével is foglalkozott. Annak a reményének adott kifejezést, hogy Gafencu külügyminiszter megértést fog tanusítani a magyar kívánságokkal szemben. A magyar külügyminiszter egyébként is barátságos hangon emlékezett meg Romániáról.

Barcelona elestének jelentősége.

Az idestova három év óta folyó spanyol háború Barcelona elestével befejezése felé közeledik. A másfél millió lakossal rendelkező katalán fővárosba Franco generális csapatai bevonultak, sőt a spanyol nemzetiek gyors iramban törnek mindenütt előre. Ez az újabb győzelem meglepte az egész világ közvéleményét. Ma már a köztársasági Spanyolországgal rokonszenvező országok, elsősorban Franciaország és a szovjet lapjai is elismerik, hogy a spanyol köztársasági front teljes összeomlás előtt áll. Nehány hét vagy néhány hónap múlva a nemzeti hadsereg egész Spanyolországot birtokába veszi. Hiábavaló volt tehát Franciaországnak, Angliának s főleg a vörös szovjetnek minden erőfeszítése, hiába szállították az önkéntes csapatokat, a repülőgépeket, tankokat s nagymennyiségű hadianyagot — a vörös front bomlása már megkezdődött.

Mi a tulajdonképeni jelentősége Franco generális győzelmének?

Nem először fejtettük ki a Magyar Népnasábjain, hogy Spanyolországban nemcsak két hadsereg áll egymással szemben, hanem két világnézet is. Midőn Franco elindította a csapatait, nemcsak a régi nemzeti Spanyolország bontott zászlót, hanem a háttérben állottak azok a hatalmak is, elsősorban Franciaország, Oroszország és Anglia, amelyek mindenféle eszközzel meg akarták akadályozni az ugynevezett totális államok befolyását az ibériai félszigeten. Anglia és Franciaország a Franco győzelmétől Földközi tengeri befolyásukat féltették. Tudták azt, hogy Franco háta mögött Olaszország és Németország nagyhatalmi törekvései állanak és tudták azt is, hogy Franco győzelme nemcsak a spanyol nemzetieknek, hanem a jobboldali államoknak és elsősorban Olaszországnak a győzelme. Ma már Barcelona elestét az egész világsajtó a tengelyhatalmak győzelmének tünteti fel s a három éves harc folyamán a köztársaságiakkal rokonszenvező államoknak minden erőfeszítése zátonyra jutott. Hiába vonult fel az angol és a francia hajóhad Gibraltár elé, hiábavaló volt Franciaország és a szovjet részéről megnyilatkozó háborus fenyegetés, a tengelyhatalmak elérték a cél-

jukat és Franco győzelme ma már feltartóztathatatlan.

Kiderült, hogy a szovjet erőfeszítése sem érte el a célját és főleg kiderült, hogy a vörös Oroszország ereje és befolyása nem olyan nagy, mint amilyennek a spanyol háború kitörésekor egyesek feltüntették. Ma Franciaország válaszuton áll. Vagy megnyitja a spanyol-francia határt és újabb önkénteseket vonultat fel, vagy — ami sokkal valószínűbb — lenyeli a békát és Burgosba követet küld. Ha megnyitná a határt és újabb önkénteseket küldene a köztársasági Spanyolországba, akkor kirobbantaná a világháborút. Franciaország talán meg is kísérelné mindezt, ha Anglia a spanyol kérdésben is száz százalékosan a háta mögött állana. Anglia azonban már lenyelte a keserű pirulát, számolt Franco győzelmével és sokkal jobban fél a világháború kitörésétől, mint amennyire ragaszkodik a Franciaországgal fennálló szerződéséhez. Valószínű tehát, hogy a spanyol nemzetiek végső győzelme esetén Chamberlain valamelyik európai nagyvárosba fog utazni, ahol összeülnek a nagyhatalmak kiküldöttei és ott számolva a befejezett tényekkel, olyan megállapodásokat kötnek, amelyekből az összes érdekelt államok jól jönnek ki. És különösen jól fognak kijönni a tengelyhatalmak, amelyeknek világhatalmi helyzete megerősödik. Olaszország visszanyeri újból Földközi tengeri befolyását s bizonyára újabb igényekkel lép fel Franciaországgal szemben.

A spanyol nemzetiek győzelme és Barcelona eleste tehát azért nagyjelentőségű világesemény, mert a Róma—Berlin tengelynek, amelyhez Magyarország is tartozik, világhatalmi helyzete megerősödött, Spanyolországban ismét a kereszténység szelleme győzött és a bolsevizmus veszélye elhomályosult.

A katalán főváros elfoglalásának hírére XIII. Alfonz spanyol exkirály családjával együtt Rómában hálaadó istentiszteleten vett részt s nem valószínű, hogy Mussolini rövidesen visszaültesse trónjára XIII. Alfonzot és Spanyolország egén a szovjetesillag helyett ismét a kereszt fogja hirdetni a keresztény államok győzelmét.

• Hírek •

Nagy fényvel ünnepelték meg az egész ország területén a nemzeti ünnepet. A január 24-i nemzeti ünnep alkalmával az ország összes templomaiban hálaadó istentiszteletet tartottak. A nemzeti ünnep alkalmából díszgyűléseket és felvonulásokat rendeztek. A rádió a nevezetes ünnephez méltó műsort szolgáltatott. A Bukarestiben rendezett ünnepségen részt vettek Öfelsége II. Károly király, Mihály nagyvajda és a kormány tagjai.

Nagy légionista szervezetet lepleztek le Bucurestiben. A bukaresti rendőrség husz tagu légionista szervezetet leplezett le. Az ügy számai még január 7-ére nyulnak vissza. Ezen a napon egy mechanikus műhelyében nagyerejű robbanás történt. Az eltakarított romok alatt egy sebesült, polgári ruhás férfit találtak. Megállapították, hogy a fiatal ember Dumitrescu Nicolae főhadnagy, aki légionárius volt és a légionárius szervezet számára lángvetőket gyártott. A robbanás egy szervezet nyomára vezette a rendőrséget, amelynek székhelyén nagymennyiségű robbanóanyagot találtak. Az összebőnyűk a bukaresti főpostát, telefon központot, a rádió és a villamosmű palotáját akarták felrobbantani. Husz merénylőt letartóztattak. Dumitrescu főhadnagy a börtönben öngyilkosságot követett el. Vasile Cristescu tanárt, aki fél év óta vezetője volt a titkos légionista mozgalomnak, menekülés közben lelőtték.

Báró Bánffy Dezső halála. A hajdani nagy magyar miniszterelnök hasouló nevű unokája, báró Bánffy Dezső hosszas szenvedés után Svájcban meghalt. Temetése nagy részvét mellett folyt le Kolozsváron. A ravatálnál Vásárhelyi János református püspök mondott imát és gyászbeszédet. A sirnál Geréb András apanagyfalui lelkész tartott megható gyászbeszédet.

Rádióállomást állítanak fel Temesváron. A kormány elhatározta, hogy Temesváron rádióadóállomást épít. Az új állomás szeptemberben kezdi meg működését.

Titokzatos sugarak állítottak meg több gépi járművet egy dániai úton. Egy dániai országúton különös eset történt. Az út bizonyos pontján több automobil és motorkerékpár önmagától megállott. Azt hiszik, hogy valaki titokban ismeretlen sugarakkal kísérletezik és ezek a sugarak állították le a gépeket.

Fülöp Mózes unitárius lelkész halála. Fülöp Mózes, a kolozsmegyei Kide község nyugalmazott unitárius lelkésze Kideben, 91 éves korában meghalt. Fülöp Mózes még Kriza János, az unitárius költő-püspök szentelte lelkésszé. Fülöp Mózes 60 esztendőn keresztül volt a kidei unitáriusok lelki gondozója. Hívei iránt mindig alyai jóindulatot, szeretetet és nagy jószágot tanusított. Temetése általános részvét mellett folyt le.

Nagy náthaláz-járvány van Budapesten. Budapesten nagy náthaláz-járvány van. Edig 200 ezer ember betegedett meg. A náthaláz-járvány enyhe lefolyású, azonban így is 200 halálos áldozata van.

Meghalt Schneller István, a kolozsvári egyetem utolsó magyar rektora. Schneller István egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem utolsó magyar rektora, Budapesten meghalt. Schneller István 39 éven át volt a neveléstudományi tanszék tanára. Egészen új neveléstudományi rendszert vezetett be. Szerinte a nevelés célja a valláserkölcsei jellemformálás volt. Nagyszámú tanítványának valósággal verévé váltak irányelvei és így Schneller István tanításai áldásként sugároztak szét a magyar ifjuságra.

Nem kapta vissza nyilvánossági jogát az aradi római katolikus gimnázium. Az aradi római katolikus gimnázium nyilvánossági jogának visszaadása ügyében történt lépések nem jártak eredménnyel. A kultuszminisztérium az egyház kérését elutasította. Az egyházi főhatóság újabb kérelmet fog a kormányhoz juttatni.

Az Uj Cimora kiadóhivatala felvesz helyi és főleg vidéki szerkesztésre megbízható egyéneket. Jelentkezők forduljanak a Minerva Irodalmi és nyomdai műintézet Rt. igazgatóságához, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Uj szünetjel a magyar rádióban. A magyar rádió igazgatósága elhatározta a Felvidék visszacsatolásának emlékére, hogy a magyar rádiónál új szünetjelt vezet be. Az új szünetjel a Rákóczi-induló néhány üteméből fog állani. A szünetjelet február hónapban rendszeresítik.

Ismeri a Togat-t? A Togat-tabletta a rheuma és csusz bevált gyógyszere. Ezen készítmény szerkesztésénél fogva és a kitűnő eredmények alapján, melyeket számos klinika és kórház a Togat-lal elért, általános elismerésre talált.

Megtartotta alakuló közgyűlését az új párt.

A Nemzeti Ujjászületés Frontja Bucurestiben megtartotta alakuló ülését. Az alakuló ülést Miron Cristea pátriárka miniszterelnök nagy beszéddel nyitotta meg. Beszédében rámutatott, hogy az új alkotmány bekapcsolja az állampolgárok jogainak sorozatába azt a kötelezettséget, hogy a román állampolgárnak hazáját élete legjelentősebb alapjának kell tekintenie és ezért hozzá kell járulnia annak erkölcsi felemeléséhez és gazdasági fejlesztéséhez. A pátriárka miniszterelnök megemlékezett arról, hogy a kisebbségek is beléptek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába, majd rámutatott, hogy Románia jelenlegi vezetői minden eszközzel az ország javára működnek.

Miron Cristea Öfelségéről és a kormány munkájáról a következő szavakban emlékezett meg.

Öfelsége példája.

— Mindezeket a tanácsosokat és igazgatókat nem kell irigyelniük azoknak a többi derék állampolgároknak, akik nem léphettek be egyszerre a vezető testületbe, mivel követniük kell felséges királyunk példáját, aki betölti az evangélium szavait: „Aki nagyobb akar lenni közületek, legyen mindenki szolgája”.

Ilyen gondolatoktól és irányításoktól vezetve, az elnökségem alatt álló kormány arra törekedett, hogy keményen dolgozzék a köz és a politikai életnek a Frontban és a parlamentben való teljes megszervezéséig és az a nyugodt öntudata van, hogy sok jó dolgot alkotott, sok rosszat megjavított a hozott törvényekkel és intézkedésekkel Öfelsége, II. Károly király bölcs utmutatásai alapján s el van határozva arra, hogy a

jövőben is ugyanebben a szellemben, ugyanezzel a tiszta szándékkal folytatja tevékenységét, különösképpen törekedve arra, hogy az országban elhárítson mindent, ami zavarhatja a közrendet és az annyira szükséges nyugalmat, hogy így biztosítsa azt a hatalmas etnikai egységet, amelyből azután a legértékesebb fiatal erők kerüljenek élre, felelevenítve az állami, községi és megyei szervek és az összes intézmények kereteit, mindenütt a fejlődés és az új élet lelkét vigyék be az erkölcsi, nemzeti és gazdasági haladásba.

— Ezenkívül a világhelyzet kereteiben, legyen az akár kedvező, vagy kedvezőtlen, — amit mi nem tudnánk megváltoztatni, — a béke jelszava alatt tovább folytatjuk saját érdekeink megvédését és az összes államokkal és népekkel való jó kapcsolatok fenntartását. Bizonyára minden románnak azt kell megállapítania, hogy a mostani helyzet a békés munka és a haladás útján halad előre és csupán egy gonosz ember tarthatja jobbnak a multbeli haszontalan zűrzavart a mai helyzetnél és nyugalomnál. A még tévelygők gondolkozásának is meg kell változnia és az a jelszó kell vezesse őket: „mindent a nemzetért”.

A miniszterelnök beszédéből még a következő szavakat emeljük ki:

— A kormány naponta arra törekszik, hogy élje ezeket az állampolgári erényeket és így irányítsa szerveit is. Mindezt a nemzeti ujjászületés céljaira a legfőbb vezetőnk és irányítónk, Öfelsége II. Károly király örömeire, aki iránt ez alkalommal is kifejezzük hódolatunk és lojalitásunk legmelegebb érzelmeit. Ezzel megnyitom a Nemzeti Ujjászületés Frontja főtanácsának első ülését.

Rövid hírek

Magyar alpolgármestert kapott Torda. Torda város alpolgármesterévé Sebesi Sándor ügyvédet nevezték ki. Az új alpolgármester beiktatása rövidesen megtörténik.

Óriási bányaszerencsétlenség történt Japánban. Japán egyik szénbányájában bányalég robbanás következtében óriási szerencsétlenség történt. A beomlott tárnában közel 100 ember halt meg.

Egy évi hitoktatásban részesítik Magyarországon a kikeresztelkedő zsidókat. A magyarországi római katolikus egyházban elrendelték, hogy a kikeresztelkedni kívánó zsidókat részesítsék egy évi hitoktatásban.

Olasz hercegnő esküvője. Mária olasz királyi hercegnő esküvője Lajos Bourbon páрмаi herceggel nagy fénytel folyt le. A Rómában megtartott esküvőn Boris bolgár király is jelen volt. A fejedelmi vendégségen három ezer személy vett részt.

Nagy sebességű vadász-repülőgépeket építenek a francia légi-haderő számára. Egy amerikai repülőgép-gyárban a francia légi-haderő számára új vadászgépeket készítenek. Az új gépek óránként 920 kilométeres sebességgel fognak repülni.

Földrengés volt Chilében. A délamerikai Chile egyes vidékein nagy földrengés volt. A földrengés következtében több város és falu elpusztult. A természeti csapásnak 30 ezer áldozata van.

Régi nyughelyeikre szállították vissza Seipel és Dollfus kancellárok holttesteit. Seipel és Dollfus kancellárok koporsóit Schuschnigg kancellár emléktemplomban helyezte el. A koporsókat most visszaszállították régi nyughelyeikre.

Halálos munkás-szerencsétlenség. A zsilvölgyi nagy villamos központ javítás munkálatai alkalmával Téglás Gábor asztalos egy álványról leesett és meghalt. A szerencsétlen asztalos után hat árva maradt.

Mire készülnek a pesti színházak. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a *Délbáb* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Halált okozott a marószóda. Még a múlt év november havában történt, hogy Heinrich József nagyenyedi kereskedő Csikzsögöd községben Nagyalóczi József butorasztalosnál ebédelt. A levesbe só helyett véletlenül az asztalon levő marószódából tett. A marószóda Heinrich szervezetében halálos mérgezést okozott. Vigyázatlanság címén most Nagyalóczi Józsefnét felelősségre fogják vonni.

Egy hónapi fogház nemzetgyalazásért. Szekeres Irén, zombolyai urileány egy adófoglalás alkalmával felindultságában heves kifejezéseket használt. Az adótisztviselők erről jegyzőkönyvet vettek fel és nemzetgyalazás címén feljelentést tettek ellene. A bíróság Szekeres Irént egy hónapi fogházra ítélte, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette.

Vetőmagkiállítás és vásár hírei.

Február 23—27 napjain Kolozsvárt tartandó vetőmagkiállítás és vásár iránt országrészünk gazdaközönsége körében igen meleg érdeklődés nyilvánul meg. Az EGE és gazdaköri tagok nagy számban való felvonulása mellett számos kül- és belföldi növénynevelő és nemesített magvakat utántermelő gazdaság jelentette be részvételét. Bár az egyesület tavaszi vetőmagkiállítására a gépgyárakat helyszüke miatt nem szokta meghívni, az idén a nagy érdeklődésre való tekintettel kénytelen volt né-

hány gazdasági gépgyárnak is helyet szorítani a rendelkezésére álló szűk területből.

A kiállítással kapcsolatos tudnivalókról készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az EGE (Cluj, Str. Regalá 16). A bejelentéseknek legkésőbb február hó 15-ig való beküldését kéri az egyesület.

A kiállításon való részvétel díjtalan az EGE és gazdaköri tagjai számára. A kiállítás látogatói számára — költségkímélés okából — utazási kedvezmény engedélyezését kérte az egyesület a CFR vezérigazgatóságától. A kedvezmény igénybevételének módját idejében közli az egyesület.

Miután a növénytermelés terén a tudomány haladásával elért eredmények a kiállításon megtekinthetők lesznek, kívánatos, hogy azt a gazdaközönség legszélesebb rétegeiből minél nagyobb számban látogassák és egyuttal megismerjék a legjobb vetőmagvakat és legolcsóbb közvetlen beszerzési forrásokat is.

Az EGE gazdaköri fiókjai ez alkalommal társas tanulmányi kirándulásokat rendeznek, vagy az engedélyezendő CFR. kedvezmények, vagy a csoportos utazásokra külön engedély nélkül is érvényes állandó vasuti kedvezmények mellett. Csoportokban való utazáshoz, ha a csoportok a kiinduló állomásra térnek vissza, a CFR a következő kedvezményeket adja. Legkevesebb 20 személynek 50%, legkevesebb 48 személynek 60% a rendes árból.

Ipari rovat

Az iparos tanulóknak is be kell lépniük az országór szervezetbe!

A munkaügyi minisztérium rendelete értelmében a jövőben az iparos tanulóknak is be kell kapcsolódniuk az országór szervezet munkaközösségébe. A rendelet értelmében az iparos tanulók minden csütörtökön délután 5 és 7 óra között, továbbá vasárnap reggel 8 órától fél 11 óráig kötelesek az Országór Szervezet munkásságában részt venni. Vasárnap az iparos tanulókra nézve kötelező a közös istentiszteleten való részvétel.

Fokozottabb mértékben fogják ellenőrizni a vasárnapi munkaszünet betartását.

A munkaügyi minisztérium rendelkezése értelmében a jövőben szigorubban fogják ellenőrizni a vasárnapi munkaszünet betartását. A munkaügyi minisztérium ugyanis megállapította, hogy a vasárnapi munkaszünetet nagyon sok helyen nem tartják be lelkiismeretesen.

Az epehólyag megbetegedése. Az orvostudomány megállapítása szerint az epekő és az epehólyag megbetegedése a leggyakrabban előforduló szervi betegségek. Az epebajok megelőzéséről és gyógyításáról közöl rendkívül érdekes és népszerűen megírt cikket *Tolnai Világlapja*.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

K. Jóth Lenke: *Ki ez?*

Ki ez az úr?

A szeme szár
S valósággal
szénjeketűt

Krumpliorrú,
eperajkú, —

Ez már csak
szép? Hiszitek-e?

A fovege
lyukas lábas,

Görbe botja
öreg kóró;

A bajusza
egy tucatnyi

Tővig égett
csillagszóró.

A verebek
kikacagják, —

A malacok
kiröfögik, —

Bodri kutyas,
meg a cica

így tisztelik,
majd fellökik!

Olyan úr ez,
hogy ezt senki
Nem köszönti,
süvegeli;
A melegben
mindjárt izzad, —
Örömét a
fagyban leli.
Nem dolgozik,
nem is eszik,
Se nem iszik,
se nem pipál, —
Se kunyhója,
se családjá, —
Csuda, hogy él!
Csuda, hogy áll!
No, de nem is
áll sokáig.
— Ha kisüt a
nap sugára,
A Hőember
úgy ellillan,
Mint a kámfor,
— mint a páral

Ölbey Irén: *Mese a halászlegényről*

Túl az Üvegország kristály-
üveghegyén, volt egyszer, hol
nem volt, volt egy halászle-
gény. Halászatott egyszer
az üvegfolyóban, hát egy
aranyhalat talál a hálóban.
Nem volt az a kis hal na-
gyobb, mint az öklöm, de az
arany napon ragyogott tűn-
döklön. Csillogott pikkelye,
mint a ragyogó nap, a leg-
szébb hala volt az üvegfolyó-
nak. Hej, kacag a legény, örül
rettentően, de a kis aranyhal
ránéz esdeklően.

— Hallod-e, te legény, bi-
zony nem bánod meg, ha meg-
kegyelmezél árva életemnek.
Kegyelmezz meg nékem. Bor-
zasztó nagy úr ám, a halak
királya, az én édesapám. S bár-
mi kívánság jut az eszedbe
mostan, hogyha elbocsátasz,
teljesül az nyomban.

— Jól van, elengedlek, —
felel rá a legény, de szép
aranykastély legyen kunyhóm
helyén. Benne arany, ezüst,
gyémánt ládazámra. Ényű az
és szívem forró óhajta.

— No, — mondja a kis hal

— hűnyd le szemed, pajtás. —
Lehúnyja a legény s egy-két
szempillantás, aranykastély
ragyog az üveg víz partján,
lengő csipkefüggöny mind-
egyik ablakján.

Hej, örül a legény s a kas-
télyba belép, fogadja lobogó,
ragyogó fényesség. Lobogott a
sok kincs, akárcsak a parázs.
Mint a hal a vízben, boldog
volt a halász.

Telt, múltott az idő, elmúlt
egy esztendő, hogyha nem
egy, akkor bizonyosan kettő.
Óreg koldus jött be s kéreget
eképpen:

— Kérek néhány fillért az
Isten nevében.

De bizony nem kapott fél-
fillért se szegény, azt mondta
neki a gazdag halászlegény:

— Adnék én, jóember, adnék,
ha lehetne, de miből, amikor
nincs egy fillérem se.

Megyen ki a koldus és mo-
rog csendesen:

— Ha azt mondod hogy
nincs, hát akkor ne legyen.

Hát ahogy kimondja — jaj,
légy Uram velem — eltűnik a
kastély s a sok kincs hirtelen.
Csak a kunyhó görnyedt a
szép kastély helyén. Szegény
lett újra a gazdag halász-
legény.

Hej, búsult a legény, szánta
szörnyű vétkét, de ami meg-
történt, azon nincs segítség.
Búsult reggel, este, délben,
meg éjszaka, fűrösztötte arcát
a bús könny harmata. Szemei-
ből a könny folydogál, foly-
dogál, üldögél nagy-árván az
üvegfolyónál.

De aztán a nagy bús mégis
csak megúnja s halászó szer-
számját előveszi újra. Ret-
tentő szorgalmas, korán reg-
gel kezdi s halászik, halászik
egész öreg estig.

A nagy szorgalomnak meg
is lett az ára, egy esztendő,
kettő, lett szép nagy kőháza.
Meg is házasodott, ügyes szép
lányt vett el. De a koldusokról
sem feledkezett el. Nyomott
egy-két fillért a koldus mar-
kába. Aki nem hiszi el, az
járjon utána.

B. Czeke Vilma: Az eltévedt báránypka

Harmadik esztendeje volt már, hogy Jézus otthagya Názáretet, járt-kelt a világban, a szerelet vallásának isteni ígéire tanítgatva az embereket. A hatalmukat féltő zsidó főpapok és írástudók nem jó szemmel nézték Jézusnak napról-napra növekvő hírét és dicsőségét és sokat tanakodtak, hogyan, miként tegyék el útjukból. Jézus azonban nem ijedt meg a veszedelmektől. Ha tanítványai aggódtak érte és kérték, hogy ne járjon egyedül, Jézus ezt felelte:

— Mitől félnék, amikor Isten akarata nélkül mi sem történhet e földön?! Már pedig a Mennyei Atya akarata szerint még sok eltévedt báránypkát kell egybeteretelgetnem...

Jézus gyakran megtette, hogy napokra is eltűnt tanítványai közül és a pusztába vonult vissza imádkozni, vagy pedig valamely félreeső falucska kerestél fel, hogy ott megpihenjen kissé az egyszerű, jámbor emberek és tisztaszívű gyermekek körében. Híre azonban már eljutott mindenüvé és tetteiről itt is, ott is hamar felismerték, hogy ő az, aki a szeretet hatalmával teremt békességet az emberek szívében.

Jeruzsálemtől északra, egy szegényes falucskaiban történt. Egy kora reggelen a víz-hordó asszonyok kimenvén a kúthoz, egy szelíd vándort találtak ott a kövön üldögélve. A vándor egy ital vizet kért és az egyszerű asszonyok, alighogy szóba álltak vele, megéreztek, hogy kivel állnak szemben.

— Ó, hiszen te vagy a názáreti Jézus, akit annyit hallottunk emlegetni és akiről annyit mesélgetünk gyermekeinknek is! — mondták neki és szíves szóval kérték, térjen be hozzájuk és legyen a vendégük, hogy gyermekeikkel együtt örvendezhessenek!

Volt azonban egy az asszonyok között, aki nem szólt egy szót sem, csak könnyes szemmel, bánatos, nehéz szívvel nézte Jézust. Támárnak hívták. Ő volt a legszegényebb valamennyi asszonytársa között. A falu legszélein, a sziklás hegyoldalba épített kicsinyke, rozoga viskóban húzta meg magát, amióta férje meghalt és ő itt maradt özvegyen egyetlen fiával, Gerzsóval. Ez a Gerzso azonban az édesanyjának sok bánatot okozott. Szívtelen, verekedő és dologkerülő fiú volt, aki naphosszat elcsavargott és ha édesanyja szólni talált valamért, azzal fenyegetődzött, hogy elmegy és beáll a vad hegyi rablók közé.

A szegény özvegyasszony most is éppen az ő rossz fiára gondolt, aki miatt úgy megvetették őt a falubéliek, hogy még a kunyhója táját is messze elkerülték. Mert nem volt köztük senki, akinek Gerzso már valamit kárt, bajt, vagy bosszúságot ne okozott volna.

Jézusnak elég volt egyetlen pillantás, hogy megértse a könnyek néma beszédét. Így szólt az őt szíves szóval hívogató asszonyokhoz:

— Ennek a szegény özvegynek a házában szándékszem ma este megpihenni. Szívesen látlak ott benneteket is örvendező, vidám lakomára.

Az asszonyok nem győztek csodálkozni. Miért éppen Támárt, ezt a koldusszegény özvegyasszonyt, a rossz Gerzso anyját tünteti ki Jézus? Hiszen neki magának is alig van a fiával együtt betevő falatja, nemhogy arra gondolhatna, hogy még vendéget is hívjon rongyos kis viskójában!

De még mielőtt szavakba önthették volna csodálkozásukat, Jézus már meg is felelt nekik:

— A vidám lakomának én vagyok a rendezője. Ti meg csak hozzatok el magatokkal mindent, amit megvendégelésemre szánátok házatokban. Most pedig siessetek, nehogy késedelembe essetek napi munkátokkal. És hazaérve, küldjétek el hozzám gyermekeiteket.

Az asszonyok szó nélkül engedelmessétek. Húst és édes tésztákat készítettek a Támárnál tartandó esti lakomára. Csak éppen Támár nem tudott semmit sem készíteni. Néhány szem gyümölcs, meg darabka kenyere volt csupán, azt készítette hát oda a tisztia kendővel letakart asztalra. De mégsem ez volt a legnagyobb szomorúsága. Fia, Gerzso miatt aggódott folytonosan. Hol merre csavaroghat megint? És mi fog szólni Jézus, ha megtudja, hogy őneki ilyen rossz fia van?

Mialatt Támár ezen gondolkozott, és szegényes otthonának rendezetése közben is fia megteréséért imádkozott, a falubéli gyermekek mind együtt voltak már és javában játszóttak Jézussal a kút melletti vadvirágos réten. Csak éppen Gerzso hiányzott közülük. Jobban mondvá, Gerzso is ott volt a közelben, csak hogy egy bokor mögött megbújva leselkedett. És azon törte fejét, hogyan okozhatna valami bosszúságot a vidáman játszó gyermekeknek.

Egyszer csak meglátott egy szép agyagkorsót, letéve egy kőre a kút közelében. Az egyik gyermek hozta ki magával, hogy hazamenet majd vizet vigyen benne az édesanyjának. Gerzso gondolt egyet és egy kődarabbal pontosan megcélozta az agyagkorsót. A szép színes korsó nagy csörrenéssel dörög-darabra tört. A gyerekek abbahagyták a játékot és odaszaladtak. A korsó kis gazdája árva kiáltotta:

— Jaj, a korsóm! Jaj, ki dobhatta meg?

— Biztosan a gonosz Gerzso tette! Itt kell lennie a közelben! No, de majd adunk neked! — kiáltották a gyerekek és keresni kezdték az elvetemült tettest.

Meg is találták nemsokára a bokorban meglapulva. De még mielőtt nyakon ragadhatták volna, Gerzso felugrott és futásnak eredt. A gyerekek utána. Négre sikerült is

K. József Lenke: *Fagyos Fercsi*

Fercsikének tél idején egyéb szava sincsen, csak a brrr! meg a juhuhu! — oly fagyos a kincsem! Behúzódik a kuckóba, felszedi a lábát, orrig húzza a nagykendőt s az apja subáját. A fejéről le nem kerül a báránybőr kucsma, hogy ő kidugja az orrát? Biz' annak is juccs mal Csak az nem fér a fejébe, hogy lehet az mégis, Pisti, Marcsa, egy se fázik, bár deres az ég is?! Pistinek a hóban járni bizony hogy van mersze, gyujtóst aprít, a kezében táncot jár a fejszel Arca piros, szeme csillog, füttyörész az ajka, azt mondja, hogy melege van! Meg is látszik rajta Marcsa is csak jön-megy vígan, — malacnak visz enni, aztán meg az ólacsát is tisztába kell tenni! Ki a szalmát, — be a szalmát, — Marcsa viszi, hozza, anya addig a lehenet s a borjút gondozza! Ni, csak, még a fehérhajú nagyanyó se reszket! Kitakarít, kisépreget, — ez még csak a kezdet! Aztán bizony ablakot nyit! Fel is mordul Ferkó:

— Öreganyám! Beereszti a telet! Ez nem jó! Kijöttél az ablakon a jó melegünk, óh, jaj! — Ferkó ajkán, Istók uccse, jéggé fagy a sóhaj!

— Ejnye, adta fagyos szentje! — nevet nagyanyóka — úgy elbujsz a tél elől, mint eb elöl a róka! Lásd a többi kis testvéred kuckóba nem mázlik, próbáld csak meg te is, aki dolgozik, nem fázik! Jó van, nagy lapáttal vágj takaros utacska a hóban! Ferkó, egy-két percig, igaz biz' az, a hideg is lette! Szerzte, hogy a kuckóban mocorogni kár volt! Ott fázott, itt nyarat érez! Meleg már a lajból s a füttyözőhoz már neki is pompás kedve van, ni! Megtelik a havas tájék füttyös, utg venével s fagyos Ferkó kis szíve a munka melegével!

szekék Gerzso a hegyoldal felé szorítani. Itt egy meredek sziklafal elzárta előle a menekülés útját. Kénytelen volt tehát megfordulni és kövek hajigálásával próbálta távol tartani magától üldözőit.

Egy éles kő az egyik kislányuk éppen a homlokát horzsolta, amire ő is, társai is felűhődtek és ugyancsak követ ragadtak.

— Engem, engem ér a dobás! — emelte fel Jézus tiltakozó szavát, miközben kitérte karjait.

De még mielőtt Jézus kiáltását meghallották volna, máris öt éles kő röpített ki a gyermekek kezéből. Ugyanazon pillanatban röpöntek a sziklához tapadó Gerzso felé, de még mielőtt érinthették volna, a levegőben értelen irányt változtattak és visszafordulva, egyenesen Jézus testébe vágódtak. Az öt éles kő öt vérző sebet ütött rajta. Kettő a két kezétárt tenyerén, kettő a két lábfejen, egy pedig a mellén, pont a szíve fölött virított, mint öt vérpáros virág.

Gerzso volt az egyetlen, aki Jézus intó kiáltását is meghallotta és teljes egészében látta a csodát. Dermedt kiáltás hagyta el ajkát a rémülettől, amikor az öt visszaforduló kődarab nyomában a Jézus testén fakadó öt vérfoltot meglátta.

Az öt fiúcska és társaik első pillanatban csak kápráznak vélték az elhajított kövek visszafordulását, amikor azonban visszanezelve, a keresztbe tárt karokkal ott álló Jé-

zust is meglátták, sírva futottak hozzá és borultak le vérző sebeire.

Jézus odaintette magához Gerzso és a többi gyermekkel együtt őt is magához ölelte. Gerzso egész lelkében megrendülten, forró könnyekkel siratta meg minden vétkét ott Jézus kebelén. Majd szívében megtisztultan, kérdezte:

— Ki vagy te? És miért vállaltad ezeket a nekem szánt sebekeket?

Jézus így felelt:

— Én vagyok a jó pásztor, aki nem hagyja elveszni eltévedt báránycsordáját, hanem elindul, hogy megkeresse őket. Szívesen vállalja értük a sebekeket is. És mindennél nagyobb az öröme, amikor végre karjába veheti megtalált báránycsordáját. Jöjjetek hát és örvendeztetek most ti is velem, meg Gerzso édesanyjával, aki imádkozva várja haza elveszettnek hitt fiát.

El is mentek. És egyetlen, nagy családként vettek részt a vidám lakomán Gerzso anyjának szegényes házában mind a falubéliek. És amikor a gyermekek elmesélték az öt vérző sebek csodálatos történetét, mondá Jézus:

— Bizony, mondom nektek, úgy kell szeretnetek egymást, amint én szeretlek benneteket! És el ne feledjétek, hogy minden kő dobással, amit egymás ellen irányoztok, rajtam ütök vérző sebet...

Móra László:

Az erdei iskola

Egyszer a rókának mi jutott eszébe? Felült egy rozoga, százéves szekérre. A szekér elébe fogott két szép őzet s úgy vágott neki a virágos mezőnek. Áthajtott a mezőn, áthajtott az éren, déli harangszóra ért egy várost éppen.

Mint aki a dolgát régesrég tudja, egyik kis utcánál félreállt a zúgba s friss, ropogós szénát adott az őzeknek, ő meg, ahogy bambán szanaszét őgyelgett, meglátta a rendőrt és azt mondta néki:

— Kérem, melyik gyárban kaphatok padokat? Iskolapadokat! Újakat, szépeket, kisciket, nagyokat?

A rendőr illendően ellátta tanáccsal. Róka megkínálta tyúkkal és kaláccsal, mert tanácsért illik emberül fizetni. Az tud jól aratni, aki jól tud vetni.

Rendőrtől a róka elköszönt alássan s betoppant a gyárba.

— Jónapot! Hadd lássam, mi mindent kaphatnék iskolám részére? Jó portékát kérek, jól fizetek érte!

Duzzadt az erszénye a gazdag rókának. Nem is vette a szót a gyáros mókának. Láttá is, hitte is, hogy úrral van dolga. Megnyomott egy csengőt s legalább száz szolgálatot jobbra, balra kengyelfutó módra, hegyezték fülüket minden parancsszóra. Hajlongtak, bókoltak szolgálatra készen, minden képzelhető megmutattak szépen.

A róka csak nézte, nézte boldogsággal. A sok kincs láttára alig bírta magát. Pólyva módra szórta a sok pengőt érte. Már-már attól tartott, nem fér a szekérre. Vett pompás padokat, húzható táblákat, szivacsos meg krétát legalább is százat! Abécés könyveket, sok-sok faliképet, tanítói asztalt, nagy

számológépet. Egy-két nádpálcát is jónak látta venni, hogyha nem is éppen tanulókat venni, de hát ki tudhatja, hogy veheti hasznát, mikor a sok rosszcsont elejt egy-egy packát!

A Nap is lehajlott már az Ég aljára, mire felpakoltak mindent a batárra. Fizetett a róka urasan, búsán. Mosolygott a gyáros s köszönt is alásan. Kéz a kézbe csattant, elköszöntek szépen s ment haza a róka százéves szekéren. Százéves szekéren, százéves erdőbe. Gondolta: de nagy úr lesz is majd belőle!

Pitymallani kezdett, ahogy megérkeztek. A nagy-nagy munkának máris nekikezdték. Róka Peti, Jóska, Lenci, Kati, Pista a sok cipekedést alig győzte, bírta. Hordták a padokat, a sok táblát, képet, szájtátva vitték a szép számológépet, tanítói asztalt, a dobogót, széket. Azt hitték, végre tán sohase érnek. Tíz nap nem is ittak, tíz nap nem is ettek, tizenegyedik nap végre készen lettek. Százéves erdőnek kellős közepében elkészült a nagy ház, akár a mesében.

Ha hiszitek, ha nem, én mondom, nem moka: Erdei iskolát nyitott meg a róka.

Híre járt csakhamar ennek a csodának s híre a hírneves róka-iskolának. Meg is telt ám hamar temérdek diákkal: nyullal, fúrjecskevel, szép szarvasgidákkal. A vadgalamb mellett sündiszó ült csendben, a kígyó meg ott ült az ajtóval szemben. A sas a rigóval ült szépen egy padba', vörös vércse mellett gubbasztott a szarka.

Egyszer csak csöngettek! Kezdődött az óra s tanításba fogott nagy bölcsen a róka:

— Hadd látom, köztetek ki okos, ki ügyes? Itt van ez a korsó! Teli-e, vagy üres? Aki kitalálja, az egyest kap nyomba', aki nem találja, térdel a sarokba! Osszekötöm lábát vadszeder indával s ötöst írok neki szép bodzatintával. No, most már hadd látom, ki okos, ki ügyes? Ez a csücskös korsó teli-e, vagy üres?

Ment a találgatás padok szerint sorba.
A ravasz róka eképp ítélt nyomba':

— Biz' rosszul feleltél, már is kötöm lábad! Te se jól feleltél, eszem a zuzádát!

Igy járt a legelső, így járt a tizedik. Kapta a büntetést mindegyik, mindegyik. Bizony, végül is a róka-iskolába minden tanulóknak megkötve a lába! Magatehetetlen ott hevert a padban a kígyó, a réce, a mókus, a vadkan. A foglyok, fácánok, vadnyulak tucatja, mind a furcsa kérdés nagy titkát kutatta:

— Az a csücskös korsó üres-e, vagy teli?

A ravaszdi róka ravaszul feleli:

— Nem üres, nem teli, félig van, ha mondom. A kötést rólatok, bizony le nem bontom! Rosszul ment a vizsga, mind elhasalatiok, sok fránya számara, ide hallgassatok:

— Vendégeim maradtok ezután örökre. Hiába bámultok olyan könyörögve! Éhes voltam úgy is fácánra, fogolyra. Fiacskáimnak is korgott már a gyomra!

Csattogtatta fogát s morgott, mint a medve. Nem volt már reménység semmi kegyelemre. Kente, fente nyelvét, mint valami kardot. Végigtapogatta a nyulat, a fajtót. Aztán a korsóból nagyokat kortyantott. Közben szegény özneke fejére koppantott. Keménylegényesen bajszát sodorgatta s ravasz mosoly közben, csak ezt mondogatta:

Ihajla, csuhajla,
Igaz az a nóta:
Legokosabb állat
Mégiscsak a róka!

Mondókáját talán még folytatta volna, ha valami történt! Úgy jött, mint a bombal. Jöttek a vadászok! Jött a kopófalka! Róka magamagát csakhogynem fölfalta. Elfogyott a mersze, futott erre, arra. Rá se mert nézni a nyulra, a fajdra.

A kutyaugatás közeledett egyre. Mit csinált a róka? Az utolsó percben elbujt a

pad alá, hívén, ott nem látják. De a megkötöttek szélnek kiabáltak:

— A hátsó pad alatt lapul a hős róka!

Most aztán már hamar véget ér a nótal! A kutyák egy-kettő kiszedték alóla. Megpördítették bajszát istenigazában. Tudom, a róka még nem volt ilyen bálban!

És amíg a róka a jaj-táncot járta, a megszabadultak kezdtek vig nótába:

Ihajla, csuhajla,
Ez aztán a móka!
Kell-e még iskola? —
Csalafinta róka!

Mari néni verebe

Szörnyű nagy a hideg,
fú kinn a jeges szél,
Mari néni ott-benn
üldöggél a tűznél.
Tón a szomszédasszony,
ugyan illedelmes:
«Jöjjön át mihozzánk,
Mari néni kedves.
Szegény asszony maga,
Mari néni lelkem,
drága a tüzelő,
ittthon ne tüzeljen.»
Mari néni hümmög:
«Mennék én szívesen,
de hát nézze, fiam,
van egy kis verebem.
Senkim a világon,
akit becézhetnék,
nincs fiam, unokám,
csak ez a kis veréb.
Bizony, nem magamnak,
neki tüzelek én,
a kegyetlen télben
meg ne fagyjon szegény.
Jaj, ha elpusztulna
a kis istenadta,
bánatában talán
szívem megszakadna.»

Kendertilolás (Bábjáték nagyobbaknak)

Szereplők: Jani és Tóni legények, Piri nagyleány.

Kellékek: zacskónyi zsák, 2 ujjra húzható játékeszima, kefe, tükröske, pipereszerek, egy kisvonalzóból kendertilolás.

Piri (dalolgatva piperézi magát): Na, azt hiszem, elég szép vagyok. (A közönséghez.)

Ugy-e szép vagyok? De úgy-e nagyon-nagyon szép vagyok? (Ha valaki nem elég hízelgően felelt, sértődve:) Mi-micsoda! Maga nem talál nagyon-nagyon szépnek? Maga meg vízbőrnő, beee, nem is mennék magához feleségül. Csak ha nagyon gazdag lesz. Tónihoz, ahhoz elmennék, mert ha nem is nagyon szép, de gazdag!

Jani (Kopogtat s belép): Aggyisten, Piri! Hát meg se csókolsz?

Piri: Majd később, Jani... Azaz, hogy várjunk csak! Gaz-e, hogy a nagybátyádtól a végrendeletiben semmitse kapnál, se házat, se a földet?

Jani: Se semmit. De se baj. Na, csókolj már meg!

Piri: Akkor bizony baj van, lehogyis csókollak meg akkor!

Jani: Hát már nem szeretsz?

Piri: Szeretnék, de mégse mennék hozzád, mert nem meylek szegényhez! Tudnál-e majd nekem városi-ruhákat venni? Hát tollaskalapot?

Jani: Legfeljebb egy-egy sapkát adnék neked, ha ilyenmiken jár az eszed, sapkát, így ill (nyaklevest mutat).

Piri: Hát tojillette-szereket?

Jani: Hidegvizet, az való neked, meg néha megcsípem az orcádat, attól piros lesz, így ill! (Megcsípi.)

Piri (kezére üt): Akkor mars! Hát cigarettát veszel-e nekem?

Jani: Még bagót se, hugám! Minek? Nem vagy te kémény, te cséplőgép... De csókot, azt adok szívesen. (Meg akarja csókolni.)

Piri (eltaszítja s elfut előle): Akárhogy szeretlek is, Janikám, de a feleséged mégse lehetek, fel is út, le is út!

Jani: Na, el is hagylak akkor, de térdem csúszol még ezért te utánam! (El.)

Piri (Piperézi magát): Fáj szívem érte, de ha nem gazdag, mégse kell!

Tóni: Aggyékisten! De szép méltóztatik lenni! Ilyen aszszony kéne nekem!

Piri: Nekem meg pont ilyen szép nagy szájú legény!

Tóni: Elfér rajta száz csók

is egyszerre! No, adj egyet mindjárt. (Meg akarja csókolni.)

Piri (kitér előle): No, majd, majd, majd. Előbb mondja meg, ha felesége lennék, venne-e nekem városi-ruhákat, meg tollaskalapot, meg tojillettét, meg muffot?

Tóni: Hogyne vennék! Na, csókolj már meg egyszer!

Piri: Meg cigarettát is?

Tóni: Akár olyan hosszú-szárú pipát szívhatsz, mint a plébános úr meg a Miska bácsi (másokat is megnevezhet). Na, egy csókot.

Piri: Csak majd, ha feleséged talállok lenni! Meg félek is, hogy meglátják! (Kinéz.) Jajaj, látom is visszafelé jönni Janit!

Tóni (reszkét): Jajaj, azt mondta, letöri a derekamat, ha hozzád beteszem a lábam! Jaj, becsukom az ajtót!

Piri: Hiába csukja be az ajtót, betöri a fél vállavall (Kívül erősödő kopogás.)

Tóni: Jaj, bujtass el hamar! (körbe szaladgál) A fiókba! A szék alá! A zsebedbe!

Piri: Bujjon hát be gyorsan ebbe a zsákba! (Bebujtatja egy zsákba és a sarokba hengeríti.)

Jani (dörömböl): Eressz be, vagy benyomom az ajtót, vagy rád rogyasztom a tetőt!

Piri: Jaj, Isten hozott, drága Janikám, de rég nem láttalak!

Jani: Nagyon rég. Azóta talán vendég is járt nálad!

Piri: Jaj, dehogy, senki, senki! Ugyehogy senki! (A közönséghez.) Ugy-e?

Jani: Pedig én úgy láttam, ide tért be Tóni!

Piri: Tóni? Mit gondolsz? Hírt se hallottam, ezer éve se láttam! (A közönséget hívogatja tanúbizonysággal.)

Jani: Na jó, hát ebben a zsákban mi van?

Piri: Abban a zsákban! Izé... Hámozott tojás... akarom mondani füstölt szóna... vagyis igazában persze, kender, tegnap nyűttem a kenderföldön!

Jani (bele-belerugdós kisé): Ez kender? Furcsa kender, hogy nyikkanni tud!

Piri: Bizonyosan egerek költöztek belé, mert már egy éve

ki nem vettük a zsákból! (Tóni a rugdosásokra nyikkan, nyelken, jajdulgat.)

Jani: De sok egér van benne, úgy hallom lám, ezek az egerek káromkodni is tudnak, mi! (Rugdossa, Tóni nyög és morog.)

Piri: Jaj, dehogy, csak én mondtam, hogy jaj el kéne tennem az útból ezt a szerezéstelen kendert, majd behúrom a kamrába szegényt! (A közönséghez sárga: Jajgassatok ti is, hogy ne vegye észre Jani a Tóni jajgatását. — Jani ütemesen rugdossa a zsákot. Tóni és a közönség jajgat rd.)

Jani: Hát ha kender, akkor be kell már áztatni sürgősen! Elvonszolom hát a kenderázató tóba, belemerítem a fenekére, aztán ráhengerítek egy pár jó nehéz követ, hogy a csücske se látszék ki belőle. De ne búsulj, két hét múlva kivesszem a vízből!

Piri: Jaj, jaj, oda ne vigyél! Hiszen már rég meg van áztatva, ma hoztuk haza a vízből, azért olyan nedves!

Jani: Már áztatva van? No, akkor semmi más sincs hátra, mint hogy meg kell tilolni! Ihol van éppen egy jó kender-tiloló! Gyerünk csak hát! (A tiloló alá vonszolja a zsákot és ujjnyíként tilolni kezdi, Tóni jajgat hozzá, Piri és a közönség ütemesen velejajgat.)

Hát ti ugyan miféle nótát énekeltek hozzá? Nem tudtok-e valami szebb nótát? Inkább azt fujjuk, hogy: Édesanyám, édesanyám, csak az a kérés!... (Nagy hangon dalolja, a közönség egy része veledalolja, a többi Tónival meg Piritel együtt jajgat.)

Na most már valami frissebbet, vigat, hogy ezt a kendert egészen apróra is törjük meg, azt hogy: Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs! (Éneklék és jajgatják, esetleg mást is, Jani bömböl és vonaglik a zsákban.)

Na már jól ki van ez készítve, majd csak gerebenezni kell... no hadd próbálom meg, elég könnyen leválik-e a csepűje? (A zsákba nyúl és egy marok haját húzza ki.)

Elég finom kenderkóc, csak igen barna! No, majd anyád megfonhatja, megszöhet! Addigis kihajítom az udvarra! (Kidobja.) Téged meg Istenáldjon, Piri naacsád, engem többet ugyan nem látsz!

Piri: Jaj, drága Janikám, el ne hagyj, hiszen csak téged szeretlek, nem is tudtam, hogy ilyen csudaerős derék legény vagy! Dehogyis mennék ehhez a nyavalygós, síró Tónihoz,

jól tetted, hogy megtiloltad!
Hozzád megyek feleségül!

Jani: Hozzám-e? Az a kérdés, hogy elveszlek-e! Városi ruhát sose kapsz, úgy járj, mint az édesanyám, meg a húgom!

Piri: Ugy járok, Janikám!

Jani: A fejedre meg csak kendő lesz, vagy jársz hajdonfővel!

Piri: Kendővel, vagy hajdonfővel!

Jani: Szépitőszer csak hidegvíz!

Piri: Meg kipirosodom a konyhatázhelynél!

Jani: Azt mondtam, térden csúszol még utánam!

Piri: Nézd, térden csúszom! (Térden csúszik.)

Jani: Azt nem kell (fel)emeli). De ki fényesíti ki a csizmámat?

Piri: Én! Én! Én! (Kefével kifényesíti a csizmáját.)

Jani: Ki pödri ki a bajuszomat?

Piri: Én! Én! Én! (Kipödri.)

Jani: Na és hát milyen aszszony akarsz lenni?

Piri: Engedelmes, szorgalmas, dolgozó, otthonülő, gyerekdajkáló, kevéssel beérő, cifrázkodást utáló Janiné akarok lenni!

Jani: Akkor hát gyerünk! Apádanyád elé, táncolhatunk is a kézfogó elé! (Táncolnak.)

Egy szem krumpli

Volt egyszer egy nagyfej-krumpli.
Kevély, büszke, gögös.
Már a földben így beszélt a
Szomszéd krumplitőzhöz:
— Enbelőlem biz' nem eszik
Se király, se szolga, —
Legyen egyszer egy krumplinak
Kivételes dolga! —

Hej, pedig de szép krumpli volt!
Nagy, akár egy cékla
S pojikája olyan rózsás,
Mint a piros tégla!
Órált neki a gazdasszony,
Amikor kiásta!
Kamrában is külön tette,
Hogy mindenki lássa!

Hanem egy szép téli estén
Sor került rá mégis,
Hogy megsüssék. A gyerekek
Kiabáltak: — Én is!
Én is! Én is ebből eszem!
De jó lesz, de pompás! —
No, biz' attól a krumplitól
Nem lett gyomorrontás!

Mert a krumpli kemény maradt,
Mint a kő, vagy szikla.
Nem sütötte meg se a láng,
Se parázs, se szikra.
— No, majd holnap vízbe főzzük,
Ott puhul majd széjjel! —
Három gyerek éhesen büjt
Agyba aznap éjjel!

Feltették a kevély krumplit
Másnap reggel vízbe!
Nagy hasábját tettek alá
Három vagy négy ízbe!
A haragszókor sem fogta a
Krumplit kés, se villa!
Három gyerek kőkényszemén
Könnyes lett a pilla!

Betették a makacs krumplit
A krumplitörőbe.
De akárcsak fogtak volna
Fába, avagy köbel
A krumpliból nem lett étel,
Mert ő nem akarta, —
Nagyboldogan kigurult a
Baromfiudvarba!

Próbálta ott csipkedni a
Pulyka, liba réce, —
De hamarabb beletörne
Csőröcskéjük része,
Mint hogy abból egy harapást
Le tudnának csipni!
Hümmögi a dölyfös krumpli:
— Így van ez jól! Így ni! —

S visszagurul, ahonnan jött:
Veteményes keribe.
Ottan száll a jó, fekete,
Aldott földdel perbe.
Mert a krumpli vissza akar
A helyére bújni, —
De biz' a föld nem ereszt,
Eltávozza! Ugy ni!

Még utána is kiáltja:
— Eredj! Nem ismerlek!
Ha még egyszer itt tolakodsz,
A kapanyél ver meg!
Gonosz vagy és haszontalan,
Munkád hagytaid cserbe, —
Nem tápláltad a ház népét,
Kiszöktél a kertbe! —

S haszontalan krumplit végül
Szemétdombra dobják!
Vidám, boldog krumplihajak
Mind megmosolyogják!
Szánva mondják: — Muszáj téged,
Pajtás, lesajnálni,
Mert nem tudod, milyen édes,
Öröm egy kis sápadt, éhes
Gyermek előtt leveskévé válni!

ÁTSSZUNK, GYEREKEK!

(Kert alatt a Miska...)

Zagyvapálfalvai népi játék
Cseh József gyűjtése.

Kert a-latt Mis-ka, meg-fá-zott a lá-ba. At-ra jár a fod-rós Ka-ta,
fod-ról i-ga-rit ja Ká-ta-nál, nál hat ke-men-ce. kö-rül jár-ni, még sine es-te.
Ka-ta sine es-te, van mel-nyes-ke, tán-col-jon hát te-rem-tel-te!

A játékosok körbeállnak arcba felé, majd mindegyikük körbeállót csinál. A körben egy játékos, a Miska áll. Az ének hangjaira körbe jár. Mikor azt éneklük: ...

fodros Kata fodrát igazítja, kötényük fodrát, vagy szoknyájuk alját igazgatják. Ezután a körben álló Miska párt választ magának, akivel a forgó körben csárdást táncol

az ének végéig. Az ének végén Miska beáll a körbe. Az új játékban az lesz a Miska, aki az előbbi játékban Miska párja volt.

Rajzolgassunk, ügyeskedjünk!

Vegyetek elő gyerekek ceruzát, kartypapírt — vagy kegyebb rajzpapírt — és ha a színes ceruzát is. Készítitek elő kis ollót, meg rasztót is (kevéske lisztből s ből főzött csiriz is jó lesz). Most rajzoljátok le még egy-egy ekkorára az itt látható állatok körvonalaait. A rajzpapírt azonban úgy tartsátok, hogy a felső pontokon felül

még egyszer akkora papír maradjon, mint az állatok magassága, mert azt a papírt majd hátrahajlítva, kétszeresen kell hogy kivágjunk a formákat. Csak így tudjuk felállítani őket. Először az első lapot vágjuk körül, amelyen a rajz van, majd aláhajtjuk a hátlapot és azt metszük ki szorosan a mintalap alá szorítva. Ha ez nem sikerül, mes-

sük ki mindkét oldalon külön-külön megrajzolva az állatformákat.

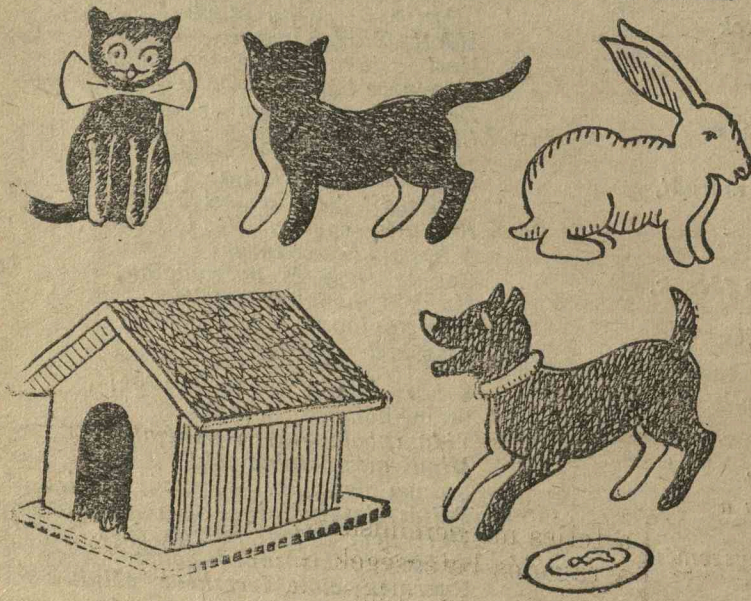
Ha szépen sikerült a kimetszés, színezzük ki az állatokat. A kis kutya barna, a cicó fekete színt kapjon, nyakszájaga piros legyen. A nyuszi fehér, csak az orrát és a fülét színezzük rózsaszínűre.

A nyusziól összeállítás sem nehéz. Először is kimerjük és megrajzoljuk az oldalakat kellő nagyságúra — a két-két szembenlévő oldal egyforma lesz. Az oldalak szélén mindenütt mintegy 1 cm keskeny toldalékot hagyunk, ami szükséges lesz a ragasztáshoz. Ezt a toldaléksávot behajtogatjuk és az egymáshoz tartozó oldaléleknél összeragasztjuk. A kész oldalakat ráhelyezzük a talpazatra, a tetőt is rátesszük s a toldalékok segítségével össze is ragasztjuk mindkét oldallal.

Ha a rajzolásban, munkában megakadtok, édesanya, édesapa, bizonyára szívesen lesz segítségtekre, hogyha megkerítke őket.

A nyusziólat is kifesthetjük. Az oldalait sárgára (de maradhat fehér is), a tetejét pirosra és a talpazatot zöldre.

Ha az üres gyufaskatulyákat összegyűjtitek, azokból szép házat, meg egyebet is lehet építeni!

A kisgazda méhészete.

A méhek ellenségei és betegségei.

Mint minden élőlénynek a földön, úgy a méheknek is vannak ellenségei és betegségei, melyek ellen védekezniünk kell. Legnagyobb ellensége a méheknek a kis és nagy viaszoly. E szennyes-szürke lepkek este és éjjel röpködnek a méh lakások körül s a kinthagyott lépekbe és léptörmelékekbe rakják tojásaikat, de beosonnak a családokhoz is, hol az aljdeszkára lehullott törmelékbe, repedésekbe, lépek széleibe lopják be tojásaikat. E tojásokból kukacok (hernyók) kelnek ki, melyek össze-vissza rágják a lépet s mivel magukat és utjukat pókhálószerű fonadékkal szövik be, a méhek tehetetlenek velük szemben. Csak renddel és tisztasággal védekezhetünk ellenük. Minden héten seperjük ki a méh lakások aljdeszkáit, a törmeléket napviaszolvastón olvasszuk ki, a lépeket pedig 2 hetenként kénfüsttel védjük a molyoktól.

Az egér és cickány ellen fogas szükitőket helyezünk télire a röpnylásra, hogy a lakásba be ne mehessenek, a méhesbe pedig egérfogót állítunk föl.

A harkályok és cinkék a téli időben, mikor élelmet nem nagyon találnak, szintén fölkeresik a méh lakásokat és csőrükkel kopogtatják azokat. A méhek erre a röpnyláshoz tódulnak, ahol fölfalják őket. A harkály ki is lyukgatja a lakást és méheinkből vigan lakmározik, ha észre nem vesszük. E máskülönben hasznos marhárakat pusztítani nem szabad, de nem is szükséges, mert a méhesek elé helyezett ellenzőkkel megakadályozhatjuk, hogy a kasokhoz, kaptárakhoz férközhessenek.

A békák és gyíkok szintén sok méhet fogdosnak össze.

A hártvásszárnyuak közül a darázsok, a méhfarkas és a hangyák veszedelmes ellenségei a méheknek, ezért pusztítjuk őket. Kutassuk föl a darázs fészkeket, hangyabolyokat és semmisítsük meg.

A szitakötők a vízrejáró méheket fogdoszák el. Állítsunk föl itatót, hogy ne legyenek kénytelenek méheink a patakokra, mocsarakra járni.

A halálfejű lepke ellen, mely alkonyatkor mézrablás céljából keresi föl a családokat, már augusztus elején fölrajuk a fogasrácsot.

A méhetű gombostüfej nagyságú, vöröses színű élősd, mely inkább az anyán, de a dolgozókon is található. Mikor a méhek az anyát vagy a fiasítást etetik, a szájukhoz szaladnak és a táplálék-ból ők is kiveszik részüket. Gyakori tisztogatással védekezniünk ellenük. Az elmúlt év nagyon kedvezett nekik s így jelenleg igen elvannak szaporodva. Amelyik családnál nagyon sokat találunk, helyezniünk az építmény alá papirlapot s jó erős dohányfüstöt bocsássunk a lakásba. Pár óra múlva a papírt vegyük ki és a rajta lévő leszédült tetveket égessük el. Próbálkozhatunk a papírra helyezett naftalin kockával is.

A pókok összefogdoszák méheinket, pókhálót tehát ne tőrjünk méhesünkben és annak környékén.

Mig a méhek ellenségei csak az egyes méhegyedekre jelentenek veszedelmet, addig a betegségek magát az egész családot vagy fiasítását támadják meg s így az a teljes megsemmisülésnek van kitéve, sőt a ragadós betegségek, mint a költésrothadás is az egész állományt veszélyezteteti.

A vérhas hosszantartó tél végén szokott előfordulni, mikor a méhek nem végezhetnek tisztuló kirepülést s nem tudván a gyomrukban fölgülemlett bélsárt tovább visszatartani, erős zugással lakásukban elszélednek és vöröses barna ürülékeiket mindenfelé elhullatják, bepiszkítva az egész méh lakást, majd a hidegtől megdermedve aláhullnak és elpusztulnak. Megkaphatja a méhes család a betegséget a megcukrosodott méz, a mézharmatméz vagy későn etetett befedetlen méz fogyasztásától is, ezektől tehát kiméljük meg. Védjük a hideg szélétől, a vékonyfalú, repedezett méh lakástól, mert ezekben a családok többet kénytelenek fogyasztani, ami elősegíti a betegség föllépését. A beteges tünet önmagától megszűnik, ha az idő fölmelegszik s a méhek kirepülve ürítkezhetnek. Ha a család tisztulása sürgős, amit erős zugással ad tudunkra, vigyük meleg szobába s röpnilyáshoz helyezzünk zsák alakú drótszövetet. A méhek a hálóba kivonulva ürítkeznek s miután visszahúzódtak, vigyük vissza eredeti helyére.

Legveszedelmesebb a méhbetegségek között a ragadós költésrothadás, melynek alakja ismeretes:

1. Az álcapestis v. költésvész, mint azt a neve is mutatja a fiasítást támadja meg. A betegség csirája a táplálékkal bejut az álca beleibe s ott gyors szaporodásnak indul.

2. A savanyu és büzös álcarothadás könnyen megkülönböztethető a költésvésztől, mert az elpusztított álca nem nyulós, ellenben sárgás, kásás anyaggá válik.

3. Megemlíthetjük még a tömlőrothadást, melynél a megtámadott álca külső bőre tömlőszerű, honnan a nevét is kapta s mely később összeszárad és könnyen ki-eríthető a sejtől.

Az álcarothadás a legveszedelmesebb betegség, melyet ha idejekorán föl nem fedez a méhész és nem teszi meg szigoruan

a szükséges intézkedéseket, rövid idő alatt végez az egész méhállománnyal. A védekezést ellene akkor kell megkezdeni, mikor még hire sincs a betegségnél. Tartasuk tisztán méhesünket, méhészeti eszközeinket és tisztogassuk gyakran a kosarakat és kaptárak aljdeszkáit.

A betegségek behurcolását elősegíti a méhes családok között fellépő rablás, de terjesztik a betolakodó darazsak is, ezekre tehát vigyázzunk. Csak erős családokat tartasuk, mert ezek mindenféle betegséggel szemben ellentállóbbak, mint a gyenge, néptelen családok. Amelyik családnál a betegség jeleit tapasztaljuk, este amint a kintlévő méhek hazatértek, a röpnilyást lezárva a családot kénezzük le és összes építményét elégetve semmisítsük meg. Ne gondolkozzunk és ne sajnálkozzunk sokat, mert minden nap igen nagy veszedelmet jelent többi családainkra nézve.

Ezekután fogjunk hozzá a még egészségesnek látszó családaink megmentéséhez: Szedjük ki rendre a családokat keretládába és a kaptár röpnilyását elzárva, permetezzük meg jó bőven 1%-os szublimát oldattal, valamint a röpdeszkákat is a rajta lévő méhekkel együtt. Ugyancsak megpermetezzük a kereteket is s azután visszarakjuk a kaptárba. Az anyás keretet kiszedéskor jelöljük meg és vigyázzunk rá. Este ½ kg. mézbe 1 deci szublimátos vizet keverve beadjuk a már kezelt családnak. Ezt az eljárást 2 hónaponként ismételljük, a röpnilyást gyakran permetezzük.

Benczedy Márton

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Mennyi trágyát várhatunk egy állat után egy évben?

Erre a kérdésre csak hozzávetőleges feleletet lehet adni, mert a friss trágya mennyisége elsősorban a feletetett takarmány és a felhasznált alom mennyiségétől függ. Ugyanazon állatállomány a szerint, amint szűkebben vagy bővebben takarmányozunk és almozunk, kevesebb vagy több trágyát szolgáltat.

Az évente várható trágya mennyiségét különbözőleg szokták kiszámítani. A gyakorlatban legtöbbször bizonyos átlagos számokban adják meg a várható trágya mennyiséget. Így felveszik, hogy:

egy ló után	90
egy igás ökör után	100
egy legelőre járó fejős tehén után	60
egy istállózat fejős tehén után	125
egy hizó ökör után	160
egy növendék-marha után	40
egy juh után	6
egy sertés után	15

métermázsa trágya nyerhető. Hogy ebből a mennyiségből mennyi kerül ki a szántóföldre, az attól függ, hogy milyen kezelésben részesül az a trágyatelepen.

Fellépett a száj- és körömfájás betegség Erdélyben.

A hasított körmű állatok száj- és körömfájás betegsége Bánát után most már Erdély több vidékén is fellépett. Legutóbb Brassó közelében állapították meg több községben, hogy a szarvasmarha állomány száj- és körömfájás betegséggel van fertőzve. Így tehát el lehetünk készülve arra, hogy a betegség a legrövidebb idő alatt a Székelyföldön és Erdély más vidékein is jelentkezni fog. A

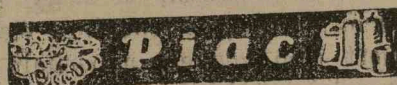
helyzetet súlyosbitja, hogy a betegség éppen télen lépett fel, amikor a szájfájós állatoknak megfelelő takarmánnyal való ellátása nagyon nehéz. A fájós száj állat ugyanis ivós és zöld takarmányon tartható jó erőben. A száraz takarmányokat nem tudja megenni, mert a száj nyálkahártyáján sebek vannak és ez megakadályozza abban, hogy a száraz takarmányokat jól megrághassa.

Kisgazdaifjak németországi gazdasági tanulmányi kirándulása.

Az EGE, mint minden évben, az idén is rendez az erdélyi kisgazdaifjak részére Németországba egy féléves gazdasági tanulmányi kirándulást. A kiránduláson résztvevő gazdaifjak egy félévet töltenek Németországban egy kisgazdaságba beosztva, ahol megismerik a modern gazdálkodási rendszereket, a minőségi termelés, jobbtermelés és többtermelés feltételeit és módjait.

A tanulmányi kirándulás március hó végétől október hóig tart. A kiránduláson olyan 16 életévet betöltött ifjak vehetnek részt, akiknek szülei saját gazdasággal bírnak, miután a tanulmányi kirándulás célja a kisgazda nevelése. Utlevél szerzéséről a kiránduló gondoskodik. Utiköltség címén 8000 lej fizetendő, amely összegbe bennefoglaltatik az oda és visszautazás, valamint egy kétéhetes tanulmányi út Németországban. Az érdekeltek megkeresésükkel forduljanak az EGE-hez, Cluj, Str. Regalá 16.

A gyümölcsfák kártevői címen egy új füzet jelent meg az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó-Vállalati szakosztályának kiadásában, a szakosztály LXVI. kiadványa gyanánt. A füzetet 66 jellegzetes kép díszíti, amelyek a gyümölcsfák leggyakoribb kártevőit és az általuk okozott károkat ábrázolják. A füzet kétféle összeállításban jelent meg. Az egyikben a képek falitáblán vannak csoportosítva, hogy az iskolákban és gazdakörökben állandó szemléltetésre kifüggeszthetők legyenek. A másikban a képek a szöveg közé vannak nyomva. A füzetet Török Bálint, az E. G. E. Gyümölcsészeti Szakosztályának előadója írta, tudományos alapon, népies modorban, a gyakorlati szempontok szemelőttartásával. A füzet megrendelhető az E. G. E.-nél Cluj-Kolozsvár, Str. Regalá 16. szám alatt. A megrendeléssel egyidejűleg a füzet ára is beküldendő. Egy füzet ára 10 lei, mely összegben a postai szállítási díja is bennefoglaltatik.

Tovább is érvényben marad a buzakiviteli jutalom.

A külföldre irányuló buza és liszt után megálapított kiviteli jutalom folyósítását február 10-iki határidővel, eredeti terv szerint, megszüntették volna. A kormány gazdasági bizottsága azonban ülést tartott és ezen megállapították, hogy még nagymennyiségű buza és liszt vár kivitelre. Ennek következtében a február 10-én lejáró kiviteli jutalom rendszerét március 9-ig meghosszabbították.

Terményárak Szatmáron.

Buza 390—420, rozs 290—295, árpa 370—380, zab 430—440, kukorica 330—335, napraforgómag 470—480 lej mázsánként

Mulattató

GYÜMÖLCSFA TÜZÉNÉL.

Gyümölcsfával tüzelek most.
Szegény karók, szegény ágak,
Ki hitte vón azt, hogy én még
Egyszer titeket leváglak? ...

Levágatalak, mert több hasznol
Már úgysem hoztatok nekem.
... De bocsánat, most is hoztok,
Tüzeteknél melegegem! ...

Mint a nagy és nemes ember,
Olyanok vagytok ti nekem,
Ki halála után is még
Az emlékével jólteszen! ...

Izsák Domokos

Erdélyi történetek.

1. A tudós büntetése.

Benkő József, a nagy természettudós és történetíró, szerencsétlen életű ember volt, mert igen kedvelte a borítalt, és mind professzori, mind papi hivatásában oly nagy botránkozásokat okozott, hogy sehol sem lehetett maradása. Végre mindenünnen kitették.

Haza vonult a Székelyföldre, Közép-Ajtára. Dolgozott és ivott. Vagyona apadt. Hogy tehát élhessen, törvénytelen esketéseket, házassításokat vitt véghez ez állapotában is. Ezekért közkereset alá jött. A per föllebbvitel után a királyi táblára ment. Ügyvédek és bírák sajnálkoztak, hogy ily jeles fő enygyire süllyedett; de bűnös volt, s büntetését meg kellett szabni.

Fogságra ítélték. Benkő, a jeles tudós, sokat használt hazájának; ezért elengedték neki a fogságot; de minden büntetés alól fölmenteni sem lehetett őt. Fizetnie kellett, de fizetni nem tudott; ha oly sok jeles könyvet nem ír, dolga rosszul ütött volna ki. De neki most is egy egész haza volt tisztelője. A táblabírák ugyancsak vetélkedtek, hogy a pénzbüntetést melyiknek legyen szerenesége kifizetni.

— Én földije vagyok, — szolt az egyill itélőmester. — Én kívánom a Benkő díját lefizetni.

— Én tanulótlarsa vagyok, — szolt egy más, — én is fizetem.

— Uraim, — szolt a közügyek igazgatója, — osztozni akarok e szép vetélkedésben: s fejedelmem nevében ezennel az egész pénzbüntetést elengedem.

2. Bor és tudomány.

Benkő József tudományának nagy híre volt a külföldön is. Egyszer egy ifju magyar meglátogatott egy németországi professzort; ki, mikelyt megtudta, hogy erdélyi emberrel beszél, azt kérdezte:

— Él-e még Benkő?

— Él, de folyvást iszik.

— Hát aki nem iszik, miért nem ír olyan jeles könyveket! — szolt busan a becsületes professzor.

3. A hosszú prédikáció.

Igaz lelkipásztor, derék ember volt Bócz István, Ó-Torda református papja a múlt században. És messze földön híres az ő ékesen szólásáról.

De néha igen röviden, máskor meg igen hosszasan beszélt.

Meghalt egyszer egy Kis István nevű tordai polgár, aki világéletében soha sem járt templomba. Tiszteletes Bócz István uramnak kellett őt elbucsztatni. A jó pap fölállt a szószékbe s csak ennyit mondott:

— Szerelmes hallgatóim, tölem azt kívánják, hogy én e felett az ember felett prédikációt mondjak és dicsérjem őt. De én őt nem ismerem, mert soha nem jött a templomba. Most is mások hozták őt ide. Am dicsérjék őt az ő szomszédai és kapufelei. A fa, ahová döl, ott marad. Amen.

És leszállt a szószékből.

Máskép történt, mikor meghalt egy Halász nevezetű verescsákós huszárkapitány. Az ó-tordai templomba vitték bucsuztatni. Kemény hideg volt. A huszárság parádében állt a szabadban. Oly hideg volt, hogy az asszonyoknak melegített téglát kellett vinni magókkal a templomba. Bócz István papolni kezdett, hozzá fogott a néhai kapitány dicséréséhez.

De nagyon hosszas volt a prédikáció. A legénysége rendkívüli hidegben szinte megfagyott, nem tűrhették tovább, beküldtek két katonát, azok megálltak a templom közepén s rákiáltottak a beszélő papra:

— Tiszteletes uram, rövidítse a prédikációt.

De a pap felhevülésében csak tovább olytatta. Nemsokára az őrmester ment be a templomba, katonásan a szószék elébe állt, fennszóval, huszárosan elteremtettézte magát s oda kiáltott:

— Tiszteletes uram, rövidítse a prédikációt, mert a legénység nem állhatja künn a hideget.

A pap erre sem szünt meg. Ekkor aztán beparancsoltak hat legényt, akik felkapták a templom közepéről a koporsót s papot, népet, mindent ott hagyva, úgy elvitték a temetőbe, hogy senki sem érte őket utól.

Furcsaságok a nagyvilágból.

Az állatok világában elsőrangú ugróművészeket találunk. A sáska például harminceszor akkorát ugrik, mint a saját testének hosszúsága. A szöcske csak a saját hosszúságának tizenötszörösét tudja ugrani, míg a mezei egér kénytelen megelégedni a saját hosszúságának nyolcszorosával. Az ugró állatok közt azonban a mester kétségkívül a bolha, mert az a saját nagyságának a kétszázszorosát ugorja!

A patkányok a világ legóvatosabb állatai. Hogy ez a tulajdonságuk az embereknek is hasznára válhatik, arra több példa is van. Itt a legfuresábat említjük meg. Két elvetemült betörő a börtöncellában ült és sokszor látogatták meg őket a szomszédságból a patkányok. A betörők, ahelyett, hogy panaszkodtak volna a hivatalos vendégek miatt, ravasz tervet forraltak és ezzel a maguk előnyére használták fel a patkányok óvatosságát. A két betörő szökni készült és e célból éjjelnappal dolgozott titokban, hogy kitorhesse a falat. Ekkor jutott eszükbe, hogy kenyérmorzsát szórjanak az ajtó elé a patkányoknak. A patkányok a legkisebb zajra elmenekültek és így a betörők el-

més és egyszerű rádiószerkezetet készítettek maguknak. Szép napon azután csakugyan sikerült megszökniök.

Egy tudós szerint az ember orráról következtetni lehet a jellemére. A nagy-orr gazdag és sokoldalú természetűre vall. A kis-orr alacsonyrendű lelket árul el. A sas-orr erős, becsvágyó jellemről tanuszkodik, a nyereg-orr részben könnyelműséget, részben gunyolódó természetet takar, míg a széles-orr a heveség jele, a párnás, tompa-orr a naivitásé, az éles, hegyes-orr pedig az önzésé.

Az állatok közt a legokosabb a majom. Második helyen következik a kutya, az elefánt pedig a harmadik. Így osztályozza a tudomány a három állatfajtát és hozzá kell tenni, hogy a kutya az okosságának köszönheti, hogy olyan közeli érintkezésben van az emberrel. Máskülönben az elefánt legyőzte volna. Az elefánt ugyanis okosan született, míg a kutya szorgalommal és fáradtsággal lett azzá.

Hogy a gerenda frissvágás-e, azt úgy lehet a legkönnyebben megvizsgálni, ha gombostüvel megkarcoljuk a gerenda egyik végét, míg a másik végén hallgatózunk. Ha tisztán hallható a gombostükarcolása, akkor a gerenda egész terjedelmében friss. Ha azonban nem hallunk semmit, akkor vannak korhadt részek is a gerendában. Az az érdekes kísérletben, hogy aki a gombostüvel karcol, az maga nem is hallja. Ez a tünet az alapul, hogy a hangot a fatömeg megerősíti, mert a fa jobb hangvezető, mint a levegő.

Nagyszerű nagyítóveget készíthetünk, ha hegyes írónnal átlyukasztjuk a papirlapot. Ha ezen a parányi lyukon keresztül nézzük a könyv vagy ujság betűjét, csodálkozunk, hogy a betűk mennyire megnövekszenek, persze csupán akkor, ha eltaláljuk a helyes távolságot a szem és a lyuk, továbbá a lyuk és a betű között.

Apróságok • Adomák

Hazafias japán borbély.

Isaburo Tanigucsi, japán borbélyt nem vették be a japán hadseregbe alacsony termete miatt. Az alkalmatlannak nyilvánított borbély nagyon elkeseredett, hogy nem harcolhat hazája érdekeiért. Ezért elhatározta, hogy más módon lesz a japán hadsereg szolgálatára. Vándorutra kelt és a kaszárnyákban ingyen nyirta a katonákat. Áthajózott Mandzsuriába és ott három évig ingyen fogja nyírni a japán hadsereg tagjait. Reméli, hogy három év alatt megnyírhat harmincezer katonát és ezzel teljesítette hazája iránti köteleességét.

Kelkáposzta — álmoság ellen.

A vegyészek megállapították, hogy a kelkáposztában sok A-vitamin van. A vitaminok közül az A-vitaminról bebizonyosodott, hogy nagyon jó szer elfáradás és elálmosodás ellen. Ezért Amerikában mozgalom indult, hogy a gépkocsivezetők egyenek sok kelkáposztát, mert akkor fáradtságérzetük elmúlik és nem lesznek álmosak. Az Északamerikai Egyesült Államok földművelésügyi minisztere a kelkáposzta magas A-vitamin tartalma következtében közhírré tette, hogy a gazdák termeljenek lehetőleg sok kelkáposztát.

A majom egy év után is megismeri ivadékát.

Egy amerikai kutató rendkívül érdekes vizsgálatait végzett arra vonatkozólag, hogy a csimpánz majom mennyi idő után ismeri meg ivadékát, hogy ha attól elválasztják. Megállapította, hogy egy csimpánz majom

egy év múlva is megismerte ivadékát, pedig ez alatt az idő alatt egytelen egyszer sem volt alkalma látnia. Ez rendkívül érdekes megállapítás, mert jól tudjuk, hogy a háziállatok már néhány nap alatt teljesen megfeledkeznek ivadékukról. Sőt meg lehet csalni a háziállatokat úgy, hogy más fajú háziállat ivadékát vállalja anyai gondozásra.

Szines kanári madarak.

Egy amerikai madártudós hosszú ideig tartó tenyésztői munkával fehér, piros és kék-színű kanárikat tenyésztett ki. Tudvalevőleg a kanári színe citromsárga. Ezért az ujszínű kanárik kitenyésztése a madárbarátok körében nagy feltűnést keltett.

Mit mondanak a tudósok a magas légkörben való repülés jövőjéről?

Az újabb kutatások alapján a magas légkörben való repülés jövőjéről a tudósok nagyon bőruptatóan nyilatkoznak. Megállapították ugyanis, hogy a sok nehézségen kívül, amelyeket eddig is ismertek, egy újabb, nagy nehézség lehetőségét kell számításba venni. A levegő felső rétegeiben ugyanis nagyon sok ózon van. Ez a különös anyag tulajdonképpen a lélegzés anyagát szolgáltató oxigéniumnak egyik alakja. Az ózon nagy veszedelem a léggömbökre nézve, mert megtámadja a léggömbök anyagát és azok gyorsan tönkremennek, amint nagy magasságba jutottak. Ennek következtében azután a léggömb lezuhan. Most kísérleteznek, hogy olyan burkoló anyagot készítsenek, amely az ózon kártételének ellen tud állani.

Mennyibe került Amerika felfedezése?

A Columbus Kristóf felfedező útjának költségeihez szükséges összeget Izabella spanyol királyné folyósította. A felfedező utarányag nagyon kevésbe került. Ha megvizsgáljuk, hogy a Columbus rendelkezésére bocsátott összeg leiben kifejezve milyen összegnek felel meg, megállapíthatjuk, hogy alig haladja meg az összeg az egy millió lejt. Természetesen a pénznek akkor más volt a vásárlóképessége, viszont az is megállapítható, hogy a felfedező ut nem került sokba azért, mert a hajók a szél erejével haladtak és a kutatórajnak rendkívül egyszerű felszerelése volt.

A hógörgeteg szerepe a természet háztartásában.

A magas hegyvidékek lakóinak és látogatóinak egyik legnagyobb veszedelmét a hógörgeteg, vagy mint tudományosan nevezik, a lavínák képezik. Ezek a meredek hegyoldalakról meginduló hőtömegek sokszor egész erdőket és helységeket sepernek el. Egy tudós megállapította, hogy a hógörgetegeknél ugyan sok veszedelmet zúdítanak az emberiségre és nagy károkat okoznak, azonban a jelenséget a természet legbölcsebb gondoskodásai közé kell sorolnunk. Ha ugyanis a magas hegyekről a hó nem csuszna le a mélyebben fekvő völgyekbe, a föld éghajlata egészen más volna. Megállapították például, hogy az Alpésekben évente annyi hó hull, hogy ha megmaradna, egy év alatt 10 méter vastag hóréteg keletkezne. Ha számbavesszük, hogy a hó össze-

tömöttödik és egyrésze esetleg elolvad, akkor is évente négy méter vastag hóréteg képződnek a magas hegyek tetején. Ha ezt az évi gyarapodást csak 250 évre számítjuk, már azt tapasztaljuk, hogy egy kilométer vastag hóréteg borítaná a magas hegyek csucsát. Ez már alkalmas volna arra, hogy alaposan megváltoztassa a Föld éklíáját.

Ezzel szemben azonban az történik, hogy a hó legnagyobb része hógörgetegek alakjában a mélyebben fekvő völgyekbe jut és mivel ott melegebb van, megolvad. Hogy milyen óriási mennyiségű hó jut ilyen módon a völgyekbe, mutatja az alábbi szám: a tudományos feljegyzések szerint Svájcban évente több, mint 17 ezer hógörgeteg omlik alá a hegyekből.

Hare a szerencsétlenségek ellen.

Az Északamerikai Egyesült Államokban rövidesen egészen szokatlan és újszerű váltópénz kerül forgalomba. Az új pénz neve a következő lesz: „Aprópénz a közlekedési balesetek ellen.” A pénzen figyelmeztető mondat lesz, hogy az Egyesült Államokban az elmúlt évben 40 ezer ember halt meg automobilszerencsétlenségek következtében. A pénz másik oldalán a következő felírás lesz: „Lassan és óvatosan hajts!”

Kormeghatározás.

Ketten ismerősökről beszélgetnek. Az egyik felteszi a kérdést:

— Hogy van Mariska kisasaszonny?

— Napról-napra vénül és évéről-évre fiatalodik!

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Sch. M. Zilah. Csodálkozunk, hogy egresbokrait a lisztharmat kártételétől nem tudta megvédeni. Amint lapunkban többször irtuk, kéntartalmu szerekkel kitűnően lehet a lisztharmat betegség ellen védekezni. Természetesen gondosan és lelkiismeretesen végre kell hajtani a védekezési eljárást. Az egres lisztharmat betegsége ellen a legjobb szer a Sulfarol. Ennek oldatával évente háromszor kell permetezni. Tavasszal rügyfakadás előtti permetezésre 2%-os oldatot használunk. Virágzás után két héttel fél százalékos és nyár közepén gyümölesszedés után egy százalékos oldattal permetezzük meg az egresbokrokat. Ha a fertőzés nagyon elhatalmasodott, a bokron, első évben esetleg a betegség még fog jelentkezni. Második évben azonban biztosan mentesek lesznek bokrai a betegségtől.

Cs. B. Városhalva. A Gazdátudományban közölt falajporhanyítót minden nagyobb gazdasági gépraktárban beszerezheti. Árára nézve nem tudunk felvilágosítást adni. Egyébként közöl-

jük, hogy néhány évvel ezelőtt egy előfizetőnk arról értesített, hogy a talajporhanyítót házilag elkészítette és az eszköz a használatban nagyon jól bevált.

Nagyszalontai Hitelszövetkezet és N. Gy. Hozzánk intézett szíves soraikra a következőket tudatjuk. Az angóranyul tenyésztésének, illetőleg a tenyésztés hasznának alapja valóban a gyapju értékesítése. Ezért elsősorban azt kell megszervezni. Erre vonatkozólag ajánljuk, hogy forduljanak Piatsek András Oradea, Str. Ep. Pavel No. 6., Et. II. címhez.

G. M-né. Ha a kolbász készítés alkalmával a bélben üres tér marad, ez bizony könnyen romlás, penészedés kiinduló pontjává válhatik. A bajon azonban könnyen segíthet olyan módon, hogy jól szerkesztett kolbásztöltőt használ. A legbiztosabban elháríthatja az ilyen természetű bajok keletkezését a következő módon. Miután a kolbászt megtöltötte, rakja ki a szálakat sima deszkára és egy deszkával, amellyel a sulyt helyez, nyomtassa le. Egy napig hagyja a kolbászt ilyen módon. A suly következtében a kolbászban levő esetleges üres tések kitelnek és a kolbászt füstre lehet akasztani. Biztos, hogy ezután nem keletkeznek penészedésre alkalmas foltok.

L. J. A dadogásnak nagyon sokféle oka lehet. Leggyakoribb esetben a dadogás légzési zavarokra vezethető vissza. Természetesen emellett nagyon sok másféle oka lehet a dadogásnak. Csakis gondos orvosi vizsgálat után lehet a kérdés tekintetében dönteni, hogy milyen gyógykezeléssel javítsunk a dadogáson! Minden esetre fontos, hogy a dadogó gyermekkel szemben türelemmel és megértéssel viselkedjünk. Ilyen módon gyakran nagyfokú javulás következik be.

F. I. A kérdéses ügyben csak akkor tudnánk pontosan felvilágosítást nyújtani, hogy ha a családban élő összes rokonok leszármazási táblázatát ismernők. Tekintettel arra, hogy ezt nem kaptuk meg, nem tudunk hozzá szólni a kérdéshez.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

Sz. F. Bere. H. E. P. Várasfenes. P. Gy. Bihardiószeg. H. Gy. Nagyajta. B. M. Omor. D. K. Cincos. G. K. Mezőbodon. Sz. B. Vervölgy.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Azon előfizetőink részére, akik a múlt év végéig szóló hátralékos díjakat az utóbbi hetekben fizették le, a naptárok szétküldését megkezdtük. Fokozatosan és bizonyos beosztás szerint küldjük meg minden naptárjogosultnak a naptárt, s néhány napon belül mind azokhoz eljuttatjuk, akik nincsenek hátralékban. Többnyire panaszkodtak, hogy a naptárokat nem kapták kézhez, annak dacára, hogy már hetekkel ezelőtt beküldték a pénzt, tehát arra jogosultak. Ez tényleg így is van, mert megelőzőleg már tudomására adtuk az érdekelteknek, hogy igyekezzenek a hátralék beküldésével még december közepéig, mert ez esetben a naptárt az első szállítmány alkalmával megküldjük. Akik ezt elmulasztották és csak december végén, vagy januárban küldték be a díjat, ezeknek csak most küldhetjük meg a naptárt, mert a befizetés szerint kellett a szétküldést elvégezni és nem tehetjük meg azt, hogy azokat hátrányban részesítsük, akik hamarabb fizettek. Ezért tehát figyelmeztetjük már most az érdekelteket, hogy a jövőben úgy intézzék a hátralékos díj beküldését, hogy lehetőleg minél hamarabb rendezzék azt, mert ez esetben már az első szállítmánnyal kézhez vehetik naptárjukat.

G. J. Mezőzáh. A lapot címére 1938 évre, mint új házsnak ingyen küldtük.

Sz. M. Szászrégen. A lapot címére minden héten pontosan elküldjük. Ugy látszik, hogy a példányok utközben kallódhatnak el. Jó volna a pontos utcaimmet közölni.

F. K. Bádok. A kérdéses harmoniumot már eladták. Sainál-

juk, hogy nem tudtuk előbb szándékát, mert nagyon olcsón, talán 5-6 ezer lejért kelt el.

B. A. Szives sorait megkaptuk. Sajnos egyelőre nem biztathatjuk azzal, hogy vállalatunk az ön könyvét kiadja. Vállalatunk a nagy könyvkészletre való tekintettel egyelőre nem ad ki újabb könyveket. Hogyha esetleg saját költségén ki akarná adni, készséggel nyújtunk felvilágosítást. Abban az esetben azonban írja meg, hogy a könyv mekkora terjedelmű, mivel a költségszámítást csak ezen az alapon lehet elkészíteni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. E. Erdőd 350 (levélap szerint könyvelve), S. I. Vadász 64 sz. 150, B. J. Nagykároly 150, S. G. Vadász 75 (r. 1939 máj. 1-ig), Ö. A. H. Dusa 150, F. K. Nereu 255, R. M. Érkötvélyes 743 id. N. S. Harasztkerék 150, B. B. Pósalaka 100 (r. 1939 szept. 1-ig), Beré-ből: Sz. P. 75 és K. A. 75, S. F. Csanálos 290. Máramaros-szigetről: P. J. 150, P. J. 150, K. A. Mikháza 80, özv. K. F-né Sep-sibesenyő 155 r. 1938 XII. 31-ig, T. Zs. Kisbacon 150 r. 1938. XII. 31-ig, M. L. Harasztos 525, Ifj. H. I. és Ifj. D. M. Magyarpécska 320, R. I. Nadrág 155, V. M. Türkös 150, M. L. Kápolnásfalu 50, I. J. Székelypálfalva 75, M. J. és L. J. Kőkényesd 300, L. B. Nagyvárad 320 (könyv elküldve). Csanálosról: L. L. 145, Id. L. M. 145, T. J. 145, (könyv elküldve), H. F. Va-

dász 155 A. B. Belényes 150, A. L. Hadikfalva 150, özv. B. D-né Tacs 155, özv. L. I-né Dobra 85, S. Gy. Kissolyos 150, J. M. és T. A. Katona 300, G. J. Tölgyes 150, M. R. J. Tacs 150, N. Z. Mezőkölpény 150, B. I. Kovászna 150, Gy. J. Kiskoles 150, D. J. Felvinc 155, V. K. Felsőbánya 155, E. A. Bálványosvára 300, D. L. Anf 150, V. G. Csegöd 200 (könyv elküldve), V. B. Érköbölkut 405, D. S. Kerestelek 150, N. A. Csernát-falu 155, F. G. Borossebes 155, R. L. Ágya 75, P. L. Ilye 150 Lei.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Fiatallal özvegy, vallásos, munka bíró házvezetőnőnek ajánlkozik. Izletesen főz, kül- és belgazdaságban jártas. Cím: a kiadóban.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár,

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közigazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lej

Elintéződött a Csehszlovákia és Magyarország közötti ellentét.

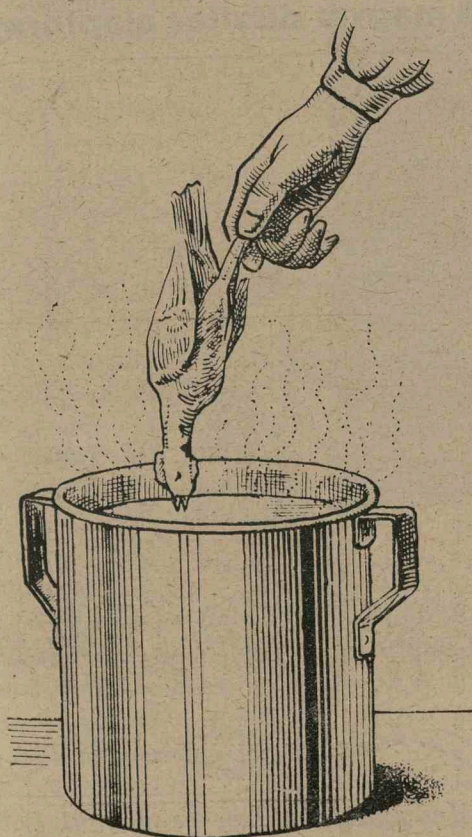
A vizkeresztkor történt munkácsi cseh támadás ügyét a két állam megbízottai rendezték. A Cseh-Szlovák kormány hivatalos közleménye szerint a határösszetűzéseket ügyét barátságos szellemben intézték el. Az ellenséges napok emlékei ma is láthatók. Képünk Munkács külvárosának egyik utcáját ábrázolja, amelyen ma is ott vannak a fedezékül szolgáló kőrakások.

Tanuld meg!

Hogyan forrázzuk a baromfit?

A baromfi forrázása alkalmával általában nagy hibákat szoktak elkövetni.

A baromfit csak közvetlenül a konyhában való felhasználás előtt szabad forrázni. Forrázás alkalmával ugyanis a baromfi

bőre megfő és romlás kiinduló pontjává válhatik. Ezért vigyázni kell arra, hogy a forrázásra használt víz ne legyen éppen a forráspontig hevítve. Fontos dolog tudni továbbá, hogy a vágott állapotban eladásra szánt baromfit nem szabad forrázással kopasztani. Ezeknek az egyszerű szabályoknak a betartásával sok kártól és kellemetlenségtől kíméljük meg magunkat.

Mit kell tudni a spanyolnátháról?

A világháború utolsó esztendeje óta, amikor nagyon sokan haltak meg spanyolnáthában, a betegség az emberiségnek valóságos réme lett. Csaknem minden évben fellép, ereje azonban nem egyforma. Időnként a járválynak nagyon sok halálos áldozata van, máskor pedig nagyon enyhe lefolyású. A megállapítások szerint a járvány erőssége évtizedes szakaszosságot mutat.

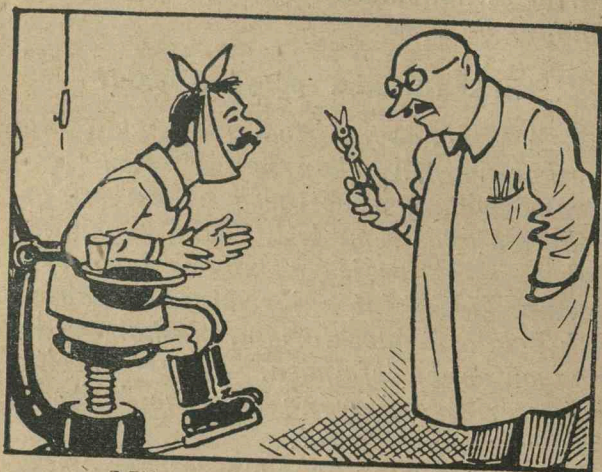
A spanyolnátha előidézésében nemcsak a közönséges influenza-bacillusok vesznek részt, hanem más bacillusok is. Eddig rendszeren Keletről jött Európába, a szibériai vasút közvetítésével. Szibériában ugyanis ez a betegség egyes vidékeken csaknem állandó. Ugy látszik, Szibéria éghajlata és időjárása kedvez a betegség kifejlődésének. Most, hogy Oroszország meglehetősen ki van kapcsolva az európai forgalomból, a betegség Nyugat felől, Amerikából érkezik Európába óce-

Őszi vetés még szendereg
 Pihennek még az emberek.
 Ezért jár hát — venni észre —
 A Magyar Nép kézről-kézre.

ánjáró hajókkal. Ettől függetlenül fel-
 teszik, hogy a betegség kórokozói a leve-
 gőn keresztül is terjednek. A náthalázzról
 jó tudni, hogy rendszeren január hónapban
 kezd jelentkezni és tavasz felé hatalma-
 sodik el a járvány. Ilyenkor ugyanis a
 téli táplálkozás következtében a szerve-
 zet le van gyengülve. Ezért a legbiztosabb

védekezés a betegség ellen abban áll, hogy
 táplálkozzunk helyesen! Télen tehát, kü-
 lönösen a vitamin-tartalmu zöldségekre
 és gyümölcsökre kell nagy súlyt fektetni.
 Az egészséges módon táplált szervezet a
 betegség nem támadja meg.

Hasonlat.

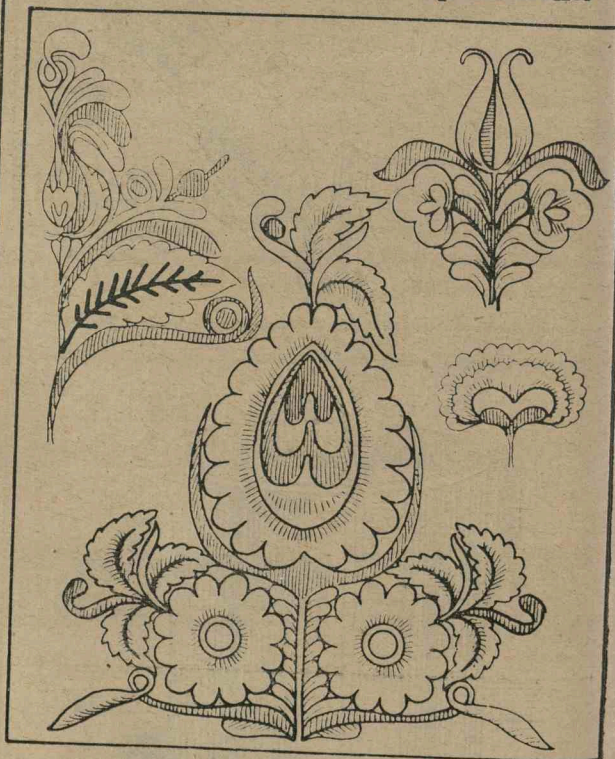
— Mihez tudná ezt a kétágu fogat hasonlítani? — kérdezi a fogorvos a foghuzás után.

— A feleségemhez! — mondja az atyafi kis gondolkozás után.

— Ugyan hova gondol? Miért a feleségéhez? — csodálkozik az orvos.

— Azért, mert a feleségem is gonosz esont.

A magyar díszítés alapformái.

Mai közlésünkben rendkívül érdekes csoportosításokat és szokatlan, de díszítő határu elemet látunk.